

รายงาน

สถานการณ์โทษประหารชีวิต

และการประหารชีวิต

ในปี 2565

AMNESTY
INTERNATIONAL
THAILAND

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลเป็นขบวนการระดับโลกที่มีผู้ร่วมการรณรงค์
กว่า 13 ล้านคน เพื่อกระตุ้นให้ทุกคนในโลกได้รับการคุ้มครอง
ด้านสิทธิมนุษยชน เรามีวิสัยทัศน์ว่าผู้นำในโลกปฏิบัติตามคำมั่นสัญญา
เคารพกฎหมายระหว่างประเทศ และต้องถูกตรวจสอบได้
เราเป็นหน่วยงานอิสระไม่ขึ้นกับรัฐบาล อุดมการณ์ทางการเมือง
ไม่มีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจหรือศาสนา
และได้รับการสนับสนุนจากคำสมาชิกและการบริจาคจากสาธารณะ
เราเชื่อว่าการให้กำลังใจและการแสดงความเห็นใจต่อผู้คนทุกแห่งหน
จะสามารถเปลี่ยนแปลงให้สังคมดีขึ้นได้

© Amnesty International 2023

Except where otherwise noted, content in this document is licensed
under a Creative Commons (attribution, non-commercial, no derivatives,
international 4.0) licence.
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode>

For more information please visit the permissions page on our website:
www.amnesty.org

Where material is attributed to a copyright owner other than Amnesty International
this material is not subject to the Creative Commons licence.

First published in 2023 by Amnesty International Ltd
Peter Benenson House, 1 Easton Street, London WC1X 0DW, UK

Index: ACT 50/6548/2023
Original language: English
amnesty.org

สารบัญ

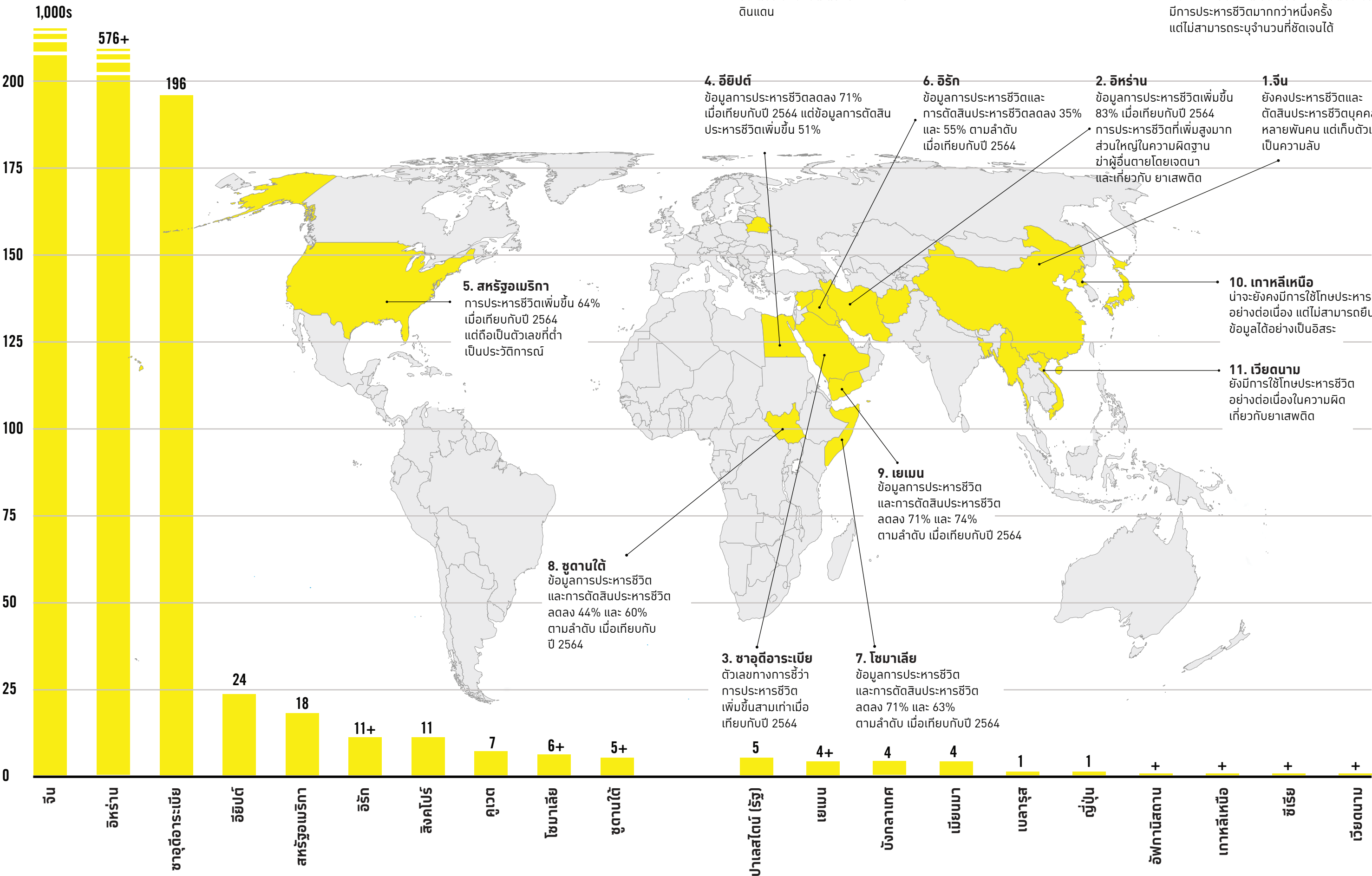
ประเทศที่ประหารชีวิตบุคคลในปี 2565	2
หมายเหตุเกี่ยวกับสถิติการใช้โทษประหารชีวิตของแอมเนสตี อินเตอร์เนชันแนล	4
การใช้โทษประหารชีวิตในปี 2565	6
แนวโน้มระดับโลก	6
การประหารชีวิต	10
วิธีการประหารชีวิตในปี 2565	12
การตัดสินประหารชีวิต	13
การลดโทษ การอภัยโทษ และการล้างมลทิน	14
การใช้โทษประหารชีวิตในปี 2565: การละเมิดกฎหมายระหว่างประเทศ	15
ภาพรวมระดับภูมิภาค	18
ทวีปอเมริกา	18
เอเชีย-แปซิฟิก	24
ยุโรปและเอเชียกลาง	31
ตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือ	33
แอฟริกาทางตอนใต้ของทะเลทรายซาฮารา	39
ภาคผนวก I: การประหารชีวิตและการตัดสินให้ประหารชีวิต ที่มีการบันทึกข้อมูลในปี 2565	44
การประหารชีวิตที่บันทึกได้ในปี 2565	44
การตัดสินประหารชีวิตที่บันทึกได้ในปี 2565	45
ภาคผนวก II: ประเทศที่ยกเลิกโทษประหารชีวิตและประเทศที่ยังคงบทลงโทษ ประหารชีวิต ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2565	46
ภาคผนวก III: การให้สัตยาบันรับรองสนธิสัญญาระหว่างประเทศ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2565	48
ภาคผนวก IV: ผลการออกเสียงมติที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ ที่ 77/222 วันที่ 15 ธันวาคม 2565	51

ประเทศที่ประหารชีวิตบุคคลในปี 2565

แผนที่นี้แสดงตำแหน่งโดยทั่วไปของพรมแดนและเขตอำนาจศาล ซึ่งไม่ควรตีความว่าเป็นการแสดงความเห็นของแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ต่อข้อพิพาทเกี่ยวกับดินแดน

11 ประเทศในแผนที่ ประหารชีวิตบุคคลอย่างต่อเนื่องในช่วงห้าปีที่ผ่านมา (2561-2565)

เครื่องหมาย + หมายถึงตัวเลขขั้นต่ำตามการคำนวณของแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล กรณีที่ไม่ใส่เครื่องหมาย + หน้าตัวเลข หมายถึงแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลมั่นใจว่ามีการประหารชีวิตมากกว่าหนึ่งครั้ง แต่ไม่สามารถระบุจำนวนที่ชัดเจนได้

หมายเหตุเกี่ยวกับสถิติการใช้โทษประหารชีวิตของแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชันแนล

รายงานฉบับนี้ครอบคลุมถึงข้อมูลการใช้โทษประหารชีวิตตามคำสั่งศาลระหว่างเดือนมกราคม - ธันวาคม 2565 เช่นเดียวกับปีที่ผ่านๆ มา เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากหลายแหล่ง ทั้งตัวอย่าง เป็นทางการ การตัดสินโทษประหารชีวิต ข้อมูลจากผู้ที่ถูกตัดสินด้วยโทษประหารชีวิตและครอบครัว และตัวแทนของพวกเขา ข้อมูลจากการรายงานข่าวของสื่อมวลชน และองค์การภาคประชาสังคม ในบางประเทศที่มีการระบุไว้ แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชันแนลรายงานเฉพาะการประหารชีวิต การตัดสิน ให้ประหารชีวิต และแง่มุมอื่นๆ ของการใช้โทษประหารชีวิต เช่น การลดโทษ การเปลี่ยนโทษและ การล้างมลทิน เฉพาะกรณีที่สามารถยืนยันข้อมูลได้ ทั้งนี้ รัฐบาลในหลายประเทศไม่เผยแพร่ข้อมูล การใช้โทษประหารชีวิต ซึ่งยากต่อการยืนยันข้อเท็จจริง ในจีนและเวียดนาม ทางภาคใต้ของข้อมูล การใช้โทษประหารชีวิตเป็นข้อมูลลับทางราชการ ส่วนข้อมูลในประเทศอื่นอาจมีน้อยหรือไม่มีเลย เนื่องจากการปิดกั้นของทางการ

ด้วยเหตุดังกล่าว ในหลายประเทศ ตัวเลขการใช้โทษประหารชีวิตของแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชันแนล จึงเป็นตัวเลขขั้นต่ำ ตัวเลขโดยรวมที่แท้จริงมีแนวโน้มที่สูงกว่านี้ กรณีที่ทางองค์กรได้รับข้อมูลอย่าง เป็นทางการเกี่ยวกับประเทศใดในปีนั้นๆ จะมีการใส่หมายเหตุไว้ในรายงาน

ตั้งแต่ปี 2552 แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชันแนลยุติการตีพิมพ์ตัวเลขโดยประมาณเกี่ยวกับการใช้ โทษประหารชีวิตในจีน การตัดสินใจดังกล่าวถือเป็นการสะท้อนถึงข้อกังวลว่าทางการจีนอาจ นำตัวเลขการประณามของแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชันแนล ไปตีความอย่างไม่ถูกต้อง แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชันแนลประกาศชัดเจนเสมอมาว่า ตัวเลขที่สามารถตีพิมพ์ได้เกี่ยวกับจีนต่ำกว่าความเป็นจริงมาก เนื่องจากการควบคุมการเข้าถึงข้อมูล อีกทั้งจีนยังคงไม่ตีพิมพ์เผยแพร่ตัวเลขใดๆ เกี่ยวกับโทษประหารชีวิต อย่างไรก็ตาม ข้อมูลที่มีอยู่ระบุว่า ในแต่ละปีมีการประหารชีวิตและการตัดสิน ประหารชีวิตบุคคลหลายพันคนในจีน แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชันแนล เรียกร้องอีกครั้งให้ทางการจีน เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้โทษประหารชีวิตในจีน

กรณีที่แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชันแนลได้รับและสามารถยืนยันข้อมูลใหม่ภายหลังการตีพิมพ์รายงาน แล้ว จะมีการปรับปรุงข้อมูลตัวเลขบนเว็บไซต์ [amnesty.org/en/what-we-do/death-penalty](https://www.amnesty.org/en/what-we-do/death-penalty)

ในตารางและรายชื่อ เครื่องหมาย “+” ที่ตามหลังชื่อประเทศ อย่างเช่น มาเลเซีย (16+ ครั้ง) หมายถึง แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชันแนล ยืนยันว่ามีการประหารชีวิต การตัดสินลงโทษประหารชีวิต หรือผู้ต้องขัง ที่ได้รับโทษประหารชีวิตในมาเลเซีย 16 ครั้ง แต่เชื่อน่าจะมีมากกว่า 16 ครั้ง ส่วนเครื่องหมาย “+” ที่อยู่หลังประเทศและไม่มีตัวเลขอยู่ด้านหน้า อย่างเช่น ซีเรีย(+) หมายถึง จากการประมวลข้อมูลจาก หลักฐาน แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชันแนลเชื่อว่า มีการประหารชีวิตหรือการตัดสินลงโทษประหารชีวิต

หรือผู้ต้องขังที่ได้รับโทษประหารชีวิต (มากกว่าหนึ่งครั้ง) ในประเทศนั้น เพียงแต่ไม่มีข้อมูลมากพอที่จะระบุตัวเลขขั้นต้นที่น่าเชื่อถือได้ สำหรับการคำนวณตัวเลขรวมในระดับโลกและภูมิภาค เครื่องหมาย “+” ให้นับว่าเป็น 2 รวมทั้งกรณีของจีน

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลคัดค้านโทษประหารชีวิตทุกกรณีโดยไม่มีข้อยกเว้น ไม่ว่าจะเป็น ความผิดทางอาญาประเภทใด ไม่ว่าผู้กระทำความผิดจะมีบุคลิกลักษณะใด ไม่ว่าจะมี ความผิดหรือบริสุทธิ์หรือไม่ว่าทางการจะใช้วิธีประหารชีวิตแบบใดแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลยึดมั่นรณรงค์ให้ยกเลิกโทษประหารชีวิตโดยสิ้นเชิง

การใช้โทษประหารชีวิต ในปี 2565

“เราได้ลดโทษผู้ต้องโทษประหารชีวิต 30 ราย โดยเปลี่ยนให้เป็นโทษจำคุกตลอดชีวิต [รัฐบาลแซมเบีย] ได้ตัดสินใจครั้งใหญ่ที่จะยุติการใช้โทษประหารชีวิตในประเทศ เราจะร่วมมือกับรัฐสภาเพื่อดำเนินการตามขั้นตอนนี้ เพื่อเปลี่ยนผ่านจากการใช้โทษประหารชีวิตและมุ่งเน้นไปที่การรักษา [และ] พันฟูชีวิต พร้อมกับคืนความยุติธรรมให้กับคนทุกคน”

ประธานาธิบดีฮาเคียมเด ฮิชีเลมา ประธานาธิบดีแซมเบีย, 24 พฤษภาคม 2565¹

แนวโน้มระดับโลก

รายงานสถานการณ์โทษประหารชีวิตและการประหารชีวิต ในปี 2565 ของแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล พบว่าจำนวนผู้ที่ถูกประหารชีวิตทั่วโลกเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก รวมทั้งการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของการประหารชีวิตในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด แนวโน้มเชิงลบเช่นนี้ตรงข้ามกับแนวโน้มเชิงบวกของหลายประเทศ ซึ่งดำเนินการอย่างเด็ดขาดเพื่อเลิกใช้โทษประหารชีวิตในปี 2565 นับเป็นความก้าวหน้าครั้งสำคัญเพื่อยุติการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม และย่ำยศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ข้อมูลการประหารชีวิตเท่าที่ทราบ ซึ่งไม่รวมการประหารชีวิตอีกหลายพันครั้งในจีน มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญถึง 53% เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2564 กล่าวคือเพิ่มจาก 579 ครั้ง (2564) เป็น 883 ครั้ง (2565) การประหารชีวิตที่บันทึกข้อมูลได้ในปี 2565 นับเป็นจำนวนสูงสุดตั้งแต่ปี 2560 (993 ครั้ง)² การปกปิดและการปิดกั้นของรัฐ ยังคงเป็นอุปสรรคต่อการประเมินตัวเลขที่แท้จริงของการใช้โทษประหารชีวิตในหลายประเทศ รวมทั้ง จีน เกาหลีเหนือ และเวียดนาม

¹ ด้อยแถลงของประธานาธิบดีในโอกาสวันเสรีภาพแห่งแอฟริกา, ประธานาธิบดีแซมเบีย, 24 พฤษภาคม 2565, <https://twitter.com/HHichilema/status/1529176783567917060?s=20&t=UWGsVP5gR04PqZ3HUJ0F1Q>

² แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลบันทึกข้อมูลการประหารชีวิตระดับโลกได้ 993 ครั้งในปี 2560, 690 ครั้งในปี 2561, 657 ครั้งในปี 2562, 483 ครั้งในปี 2563 และ 579 ครั้งในปี 2564

การเพิ่มขึ้นอย่างมากของข้อมูลการประหารชีวิตระดับโลกในปี 2565 มีสาเหตุสำคัญมาจากการเพิ่มอย่างมีนัยสำคัญของข้อมูลที่บันทึกได้ในภูมิภาคตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือ ซึ่งการประหารชีวิตเพิ่มขึ้นถึง 59% จากจำนวน 520 ครั้งในปี 2564 เป็น 825 ครั้งในปี 2565 การเพิ่มขึ้นอย่างมากถึง 93% ของการประหารชีวิตระดับโลก (ไม่นับรวมจีน) ในปี 2565 เกิดขึ้นในภูมิภาคตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือ จากจำนวนการประหารชีวิตที่บันทึกข้อมูลได้ 825 ครั้ง ในภูมิภาคนี้ 94% ของการประหารชีวิตเหล่านี้เกิดขึ้นในอิหร่าน (70%) และซาอุดีอาระเบีย (24%) เป็นสองประเทศที่ส่วนมากประหารชีวิตบุคคลภายหลังการพิจารณาที่ไม่เป็นธรรม และมีข้อมูลการประหารชีวิตที่เพิ่มขึ้นอย่างมากในปี 2565 กล่าวคือ ข้อมูลการประหารชีวิตที่บันทึกได้ในอิหร่านเพิ่มเป็น 576 ครั้ง จาก 314 ครั้ง ที่บันทึกได้ในปีก่อนหน้านี้ ถือเป็นการเพิ่มขึ้นถึง 83% ข้อมูลการประหารชีวิตที่บันทึกได้ในซาอุดีอาระเบียเพิ่มขึ้นเป็นสามเท่าจาก 65 ครั้ง (2564) เป็น 196 ครั้ง (2565) นับเป็นจำนวนสูงที่สุดเท่าที่แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลบันทึกข้อมูลในรอบ 30 ปีในประเทศนี้

สี่ประเทศ ได้แก่ จีน อิหร่าน ซาอุดีอาระเบีย และสิงคโปร์ ประหารชีวิตบุคคลในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งละเมิดกฎหมายสิทธิมนุษยชนสากลที่ระบุว่า ห้ามใช้โทษประหารชีวิตกับความผิดที่ไม่ถึงขั้นเป็น “อาชญากรรมที่ร้ายแรง” (กล่าวคือ ความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา)³ การประหารชีวิตตามความผิดเหล่านี้มีแนวโน้มที่เกิดขึ้นใน**เวียดนาม** แต่ไม่สามารถยืนยันข้อมูลได้เพราะการเก็บข้อมูลเป็นความลับ ณ สิ้นปี 2565 มีข้อมูลการประหารชีวิต 325 ครั้ง ในความผิดที่เกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งเพิ่มขึ้นมากกว่าสองเท่าเมื่อเทียบกับข้อมูลการประหารชีวิต 134 ครั้ง ในความผิดเดียวกันในปี 2564 และคิดเป็นสัดส่วน 37% ของข้อมูลการประหารชีวิตระดับโลกในปี 2565 จากจำนวนการประหารชีวิต 325 ครั้งใน**อิหร่าน** 255 ครั้งเป็นการประหารชีวิตในความผิดที่เกี่ยวกับยาเสพติดหรือคิดเป็น 44% ของจำนวนการประหารชีวิตที่เกิดขึ้นในปี 2565 ใน**ซาอุดีอาระเบีย**มีข้อมูลการประหารชีวิต 57 ครั้งในซาอุดีอาระเบีย แม้จะมีข้อตกลงชั่วคราวเพื่อพักใช้การประหารชีวิตในความผิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดโดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนซาอุดีอาระเบียซึ่งระบุผลบังคับใช้ตั้งแต่ปี 2563 และยุติลงในปี 2565 และใน**สิงคโปร์**มีการประหารชีวิต 11 ครั้ง เป็นการนำโทษประหารชีวิตกลับมาใช้อีกครั้งในปี 2565 และเป็นการประหารชีวิตในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดทั้งหมด แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลยืนยันได้ว่า มีการประหารชีวิตในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดใน**จีน** แต่ไม่มีข้อมูลที่น่าเชื่อถือมากเพียงพอที่จะระบุตัวเลขขึ้นต่ำได้⁴ การใช้โทษประหารชีวิตในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่เพิ่มขึ้น เป็นข้อกังวลสำคัญของแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล เพราะเป็นการละเมิดสิทธิที่จะมีชีวิตรอด ละเมิดต่อกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ และเป็นภัยคุกคามต่อความก้าวหน้าระดับโลกที่มุ่งสู่การยกเลิกโทษประหาร

แม้ว่าจะมีการถดถอยด้านการยุติการประหารชีวิตตามข้อมูลดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ปี 2565 ถือเป็นปีที่มีความก้าวหน้าครั้งสำคัญเพื่อยุติการใช้โทษประหารชีวิต ไม่ต้องสงสัยเลยว่าโลกยังคงหันหลัง

³ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ, ความเห็นทั่วไปที่ 36 ว่าด้วยข้อ 6 สิทธิที่จะมีชีวิตรอด, UN Doc. CCPR/C/GC/36 ย่อหน้า 35

⁴ ในการคำนวณจำนวนรวมของการประหารชีวิตระดับโลกในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด มีการระบุจำนวนสองครั้งในกรณีประเทศจีน ตามวิธีการวิจัยของแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล

ให้กับโทษประหารชีวิตต่อไป และมีประเทศกลุ่มน้อยที่โดดเด่นมากขึ้นเรื่อย ๆ ยังคงใช้การลงโทษดังกล่าว ในปี 2565 หกประเทศได้ยกเลิกโทษประหารชีวิตทั้งหมดหรือบางส่วน

สี่ประเทศ ได้แก่ คาซัคสถาน ปาปัวนิวกินี เซียร์ราลีโอน และสาธารณรัฐแอฟริกากลาง ยกเลิกโทษประหารชีวิตสำหรับความผิดอาญาทุกประเภท ใน**คาซัคสถาน** มีการประกาศใช้กฎหมายยกเลิกโทษประหารชีวิตอย่างเป็นทางการเมื่อเดือนมกราคม สำหรับ**ปาปัวนิวกินี** มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา เพื่อยกเลิกโทษประหารชีวิตสำหรับความผิดอาญาทุกประเภท เริ่มมีผลบังคับใช้ในเดือนเมษายน ส่วนวันที่ 21 เมษายน 2565 มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติยกเลิกโทษประหารชีวิต พ.ศ. 2564 ซึ่งตัดโทษประหารชีวิตออกจากกฎหมายใน**เซียร์ราลีโอน**อย่างเป็นทางการ และวันที่ 27 มิถุนายน 2565 **ประธานาธิบดีฟอสติน-อาร์คันเจ ทาวเดรา แห่งสาธารณรัฐแอฟริกากลาง** ลงนามประกาศใช้กฎหมายเพื่อยกเลิกโทษประหารชีวิต ซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้การรับรองหนึ่งเดือนก่อนหน้านั้น และ ณ สิ้นปี 2565 สองประเทศ ได้แก่ **อิเควทอเรียลกินี** และ**แซมเบีย** ได้ยกเลิกโทษประหารชีวิตสำหรับความผิดอาญาทั่วไปเท่านั้น แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวกเหล่านี้เป็นการยกเลิกเพียงบางส่วน เพราะยังคงมีการใช้โทษประหารชีวิตในกฎหมายทหารในทั้งสองประเทศจนถึงสิ้นปี

ในปี 2520 ตอนที่แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลเริ่มการรณรงค์ให้ยกเลิกโทษประหารชีวิตทั่วโลก มีเพียง 16 ประเทศที่ยกเลิกโทษประหารชีวิตสำหรับความผิดอาญาทุกประเภท แต่จนถึงปลายปี 2565 มี 112 ประเทศที่ยกเลิกโทษประหารชีวิตสำหรับความผิดอาญาทุกประเภท และ 9 ประเทศที่ยกเลิกโทษประหารชีวิตสำหรับความผิดอาญาทั่วไป⁵

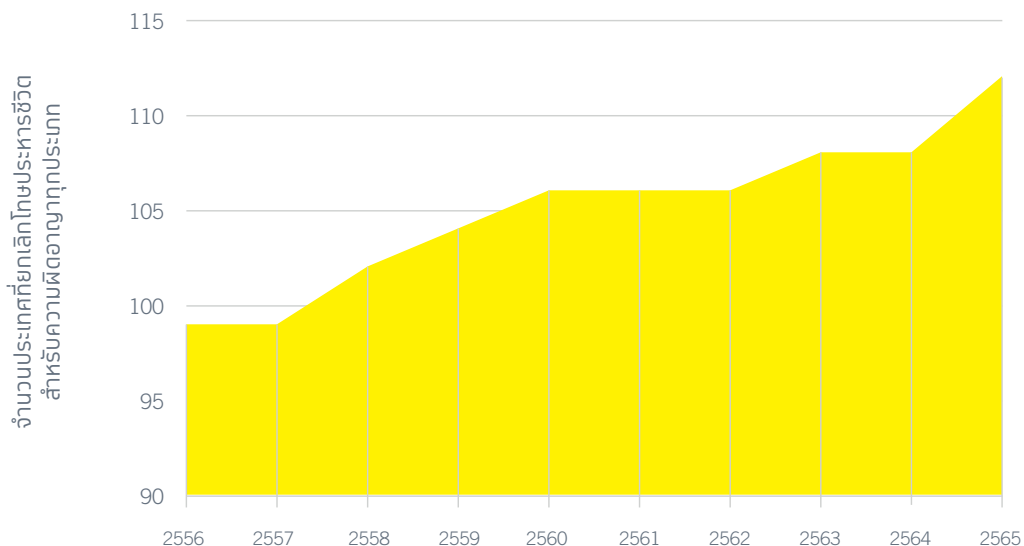
นอกจากนั้น **คาซัคสถาน** ได้เข้าเป็นรัฐภาคีของพิธีสารเลือกรับฉบับที่ 2 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง โดยไม่มีการประกาศข้อสงวนซึ่งมีเป้าหมายเพื่อยกเลิกโทษประหารชีวิต **แซมเบีย** **มัลดีฟส์** และ**ศรีลังกา** ยังคงปฏิบัติตามข้อตกลงชั่วคราวเพื่อพักใช้การประหารชีวิต ในเอเชีย **ทางการในมาเลเซีย** ได้ดำเนินการปฏิรูปโทษประหารชีวิตเชิงบังคับ และรัฐสภา**อินโดนีเซีย** ได้รับรองประมวลกฎหมายอาญาฉบับใหม่ ซึ่งจะมีผลบังคับใช้ในปี 2569 อนุญาตให้มีการลดโทษประหารชีวิตหลังผ่านไป 10 ปี ตามเงื่อนไขที่กำหนด ในภูมิภาคแอฟริกาทางตอนใต้ของทะเลทรายซาฮารา มีการดำเนินงานด้านกฎหมายเพื่อยกเลิกโทษประหารชีวิต เมื่อเดือนกรกฎาคม วุฒิสภาของ**ไลบีเรีย**ลงมติเป็นเอกฉันท์ เพื่อยกเลิกโทษประหารชีวิตในร่างพระราชบัญญัติประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งกำลังรอเข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในปลายปี 2565 ใน**กานา** มีการดำเนินงานด้านกฎหมายเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติความผิดทางอาญา พ.ศ. 2503 และพระราชบัญญัติกองกำลังติดอาวุธ พ.ศ. 2505 เพื่อยกเลิกการใช้โทษประหารชีวิตในกฎหมายทั้งสองฉบับ

การประชุมใหญ่ของที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติในเดือนธันวาคม รัฐภาคีสหประชาชาติจำนวนมากได้ออกเสียงรับรองมติทุกสองปีให้มีการจัดทำข้อตกลงชั่วคราวเพื่อพักใช้การประหาร

⁵ แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล, “ประเทศที่ยกเลิกและประเทศที่ยังใช้โทษประหารชีวิต (จนถึงเดือนเมษายน 2566)” (Index: ACT50/6591/2023), เมษายน 2566, amnesty.org/en/documents/act50/6591/2023/en/

ชีวิตโดยมีเป้าหมายเพื่อยกเลิกโทษประหารอย่างสิ้นเชิงอย่างที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน⁶ โดยมี 125 รัฐภาคีสหประชาชาติซึ่งรวมเกือบสองในสามของรัฐบาลคือออกเสียงเพื่อรับรองมติครั้งที่ 9 ของข้อตกลงชั่วคราวเพื่อพักใช้การประหารชีวิต ความสนับสนุนต่อมติดังกล่าวได้เพิ่มขึ้นนับตั้งแต่มีการรับรองเป็นครั้งสุดท้ายเมื่อเดือนธันวาคม 2563 เป็นสัญญาณว่าประชาคมรัฐภาคีสหประชาชาติเดินหน้าอย่างแน่วแน่ที่จะปฏิเสธการใช้โทษประหารชีวิตในการลงโทษตามกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ หลายรัฐได้เปลี่ยนเสียงการสนับสนุนมตินี้ในเชิงบวกมากขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับเดือนธันวาคม 2563 **กานา ไลบีเรีย และเมียนมา**ออกเสียงเห็นชอบต่อมตินี้ทั้งที่เมื่อปี 2563 ได้งดออกเสียง **ยูกันดา**ได้เปลี่ยนจากการออกเสียงคัดค้านมาเป็นเห็นด้วย และ**ปาปัวนิวกินี**ได้เปลี่ยนจากการออกเสียงคัดค้านมาเป็นการงดออกเสียง **ปาเลาและหมู่เกาะโซโลมอน**ออกเสียงเห็นชอบต่อมตินี้หลังจากที่ไม่ได้ออกเสียงในที่ประชุมเมื่อปี 2563

ภาพที่ 1: ประเทศที่ยกเลิกโทษประหารชีวิตสำหรับความผิดอาญาทุกประเภท (2556-2565)

⁶ นับแต่ปี 2550 ที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติได้ออกเสียงรับรองมติ 9 ครั้ง เพื่อเรียกร้องให้จัดทำข้อตกลงชั่วคราวเพื่อพักใช้การประหารชีวิต โดยมีเป้าหมายเพื่อยกเลิกโทษประหาร และได้รับความสนับสนุนเพิ่มขึ้นในทุกภูมิภาค มติของที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติมีน้ำหนักอย่างมากทั้งทางศีลธรรมและการเมือง และการที่ประชุมยังคงออกเสียงต่อมติในประเด็นนี้ต่อไป ทำให้ยังคงมีการตรวจสอบการใช้โทษที่โหดร้าย โดยถือเป็นประเด็นสำคัญด้านสิทธิมนุษยชนของประชาคมระหว่างประเทศ จำนวนเสียงโดยรวมที่รับรองมติเหล่านี้ได้เพิ่มขึ้นจาก 104 เสียงในปี 2550 เป็น 125 เสียงในปี 2565

การประหารชีวิต

ปี 2565 มีการประหารชีวิตอย่างน้อย 883 ครั้ง ในปี 2564 อย่างน้อย 579 ครั้ง เพิ่มขึ้น 53% นับเป็นปีที่สองติดต่อกันที่แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลได้บันทึกข้อมูลการประหารชีวิตที่เพิ่มขึ้น หลังจากมีจำนวนที่ลดลงตามข้อมูลในปี 2561, 2562 และ 2563⁷

เช่นเดียวกับปีก่อนหน้านี้ จำนวนการประหารชีวิตรวมทั้งทั่วโลกนี้ไม่ครอบคลุมการประหารชีวิตหลายพันครั้ง ซึ่งแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลเชื่อว่าเกิดขึ้นในจีน เนื่องจากข้อมูลดังกล่าวถือเป็นความลับทางราชการ⁸

เมื่อเปรียบเทียบกับสถิติในปี 2564 การประหารชีวิตลดลงอย่างมีนัยสำคัญในอียิปต์ (จาก 83+ เป็น 24 ครั้ง), อิรัก (จาก 17+ เป็น 11+ ครั้ง), ญี่ปุ่น (จาก 3 เป็น 1 ครั้ง), โซมาเลีย (จาก 21+ เป็น 6+ ครั้ง), ซูดานใต้ (จาก 9+ เป็น 5+ ครั้ง) และเยเมน (จาก 14+ เป็น 4+ ครั้ง) ในทางตรงกันข้าม แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลบันทึกข้อมูลการเพิ่มขึ้นอย่างมากของการประหารชีวิตในอิหร่าน (จาก 314+ เป็น 576+ ครั้ง) คูเวต (จาก 0 เป็น 7 ครั้ง) เมียนมา (จาก 0 เป็น 4 ครั้ง), ปาเลสไตน์ (รัฐ) (จาก 0 เป็น 5 ครั้ง) ซาอุดีอาระเบีย (จาก 65 เป็น 196 ครั้ง) สิงคโปร์ (จาก 0 เป็น 11 ครั้ง) และสหรัฐฯ (จาก 11 เป็น 18 ครั้ง)

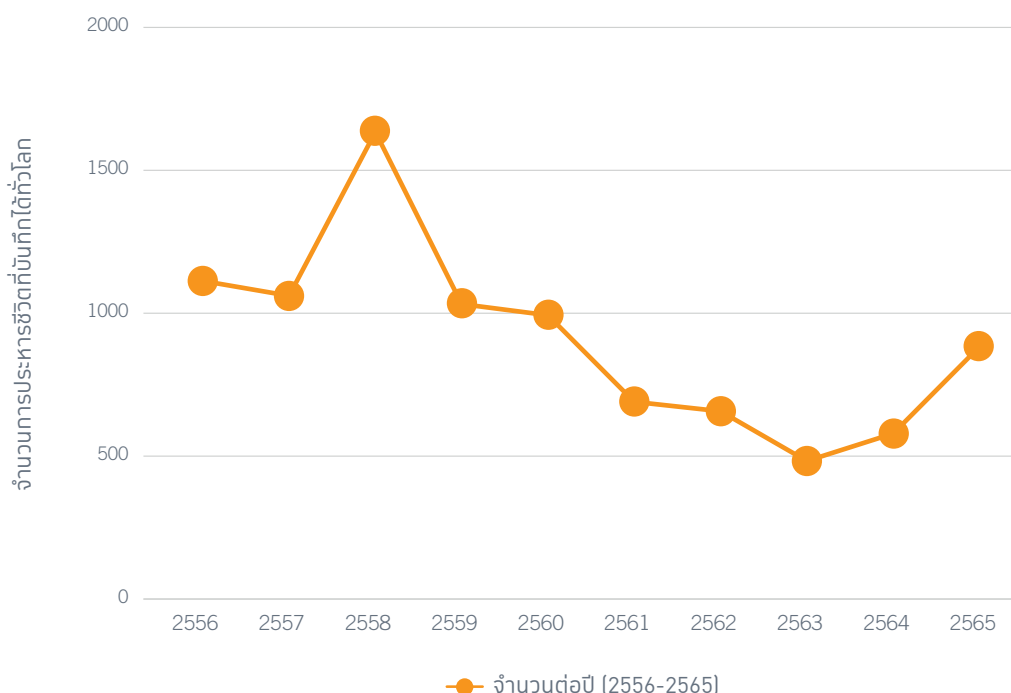
สามประเทศ ได้แก่ **อียิปต์** (24 ครั้ง) **อิหร่าน** (อย่างน้อย 576 ครั้ง) และ **ซาอุดีอาระเบีย** (196 ครั้ง) คิดเป็นจำนวน 90% ของการประหารชีวิตเท่าที่ทราบ การเพิ่มขึ้นของจำนวนการประหารชีวิตที่บันทึกได้ในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นและความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้การประหารชีวิตใน **อิหร่าน** เพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก จำนวนการประหารชีวิตที่บันทึกได้ในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นเพิ่มสูงมากถึง 75% จาก 159 ครั้ง ในปี 2564 เป็น 279 ครั้ง ในปี 2565 และเพิ่มอย่างมีนัยสำคัญสำหรับความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมากถึง 93% จาก 132 ครั้ง ในปี 2564 เป็น 255 ครั้ง ในปี 2565 การประหารชีวิต 196 ครั้งใน **ซาอุดีอาระเบีย** นับเป็นจำนวนมากที่สุดเท่าที่แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลเคยบันทึกข้อมูลได้ในประเทศนี้ในรอบ 30 ปี การเพิ่มขึ้นของจำนวนการประหารชีวิตที่บันทึกได้ในความผิดฐานการก่อการร้าย และการรื้อฟื้นการประหารชีวิตในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เป็นสาเหตุหลักที่ทำให้จำนวนการประหารชีวิตเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในซาอุดีอาระเบีย กล่าวคือมีจำนวนการประหารชีวิตที่บันทึกได้ในความผิดฐานการก่อการร้าย เพิ่มขึ้นจาก 9 ครั้ง ในปี 2564 เป็น 85 ครั้ง ในปี 2565 และในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดจาก 0 ครั้ง ในปี 2564 เป็น 57 ครั้ง ในปี 2565

⁷ จำนวนการประหารชีวิตในปี 2563 เป็นตัวเลขต่ำสุดเท่าที่แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลเคยบันทึกมา นับตั้งแต่เริ่มการติดตามข้อมูลเมื่อปี 2522 อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงในการเข้าถึงข้อมูล ระเบียบกฎหมายที่ต่างกันหลายประเทศ และวิธีการเก็บข้อมูลในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา ถือเป็นสิ่งที่ท้าทายในการเปรียบเทียบตัวเลขอย่างแม่นยำในช่วงระยะเวลาที่ค่อนข้างยาว

⁸ ในปี 2552 แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลยุติการเผยแพร่ตัวเลขโดยประมาณในข้อสถิติการใช้โทษประหารในจีน โดยทางหน่วยงานได้ให้ทางกรจีนพิสูจน์ข้ออ้างว่าประสบความสำเร็จตามเป้าหมายในการลดการใช้โทษประหาร ด้วยการเผยแพร่ตัวเลขเหล่านี้ในรายงานของทางกรเอง ส่วนในประเทศอื่นมีข้อมูลดังกล่าวน้อยมากหรือมีเพียงบางส่วน (โปรดดู หมายเหตุของสถิติการใช้โทษประหารของแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลในรายงานนี้ สำหรับข้อมูลเพิ่มเติม)

มีข้อมูลว่าผู้หญิง 13 คน เป็นส่วนหนึ่งของผู้ที่ถูกประหารชีวิตจำนวน 883 คน ในปี 2565 รวมทั้งในอิหร่าน (12 คน) ซาอุดีอาระเบีย (1 คน)

ภาพที่ 2: การประหารชีวิตที่บันทึกได้ทั่วโลก (2556-2565)

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลได้บันทึกข้อมูลการประหารชีวิตที่เกิดขึ้นใน 20 ประเทศ เทียบกับ 18 ประเทศ ในปี 2564 หลังจกเว้นการใช้ไปหลายปี มีการรื้อฟื้นการประหารชีวิตใน 5 ประเทศ ได้แก่ **อัฟกานิสถาน** (ครั้งแรกนับแต่ปี 2561) **คูเวต** (ครั้งแรกนับแต่ปี 2560) **เมียนมา** (ครั้งแรกในรอบสี่ทศวรรษ) **ปาเลสไตน์ (รัฐ)** (ครั้งแรกนับแต่ปี 2560) **สิงคโปร์** (ครั้งแรกนับแต่ปี 2562) ทั้งนี้มีสามประเทศ ได้แก่ **บอตสวานา** **สหรัฐอเมริกาบริติช** และ **โอมาน** ที่เคยประหารชีวิตบุคคลในปี 2564 แต่จกเว้นไปในปี 2565

ตัวเลขการประหารชีวิตระดับโลกที่บันทึกได้ในปี 2565

อัฟกานิสถาน (+) บังกลาเทศ (4) เบลารุส (1) จีน (+) อียิปต์ (24) อิหร่าน (576+) อิรัก (11+) ญี่ปุ่น (1) คูเวต (7) เมียนมา (4) เกาหลีเหนือ (+) ปาเลสไตน์ (รัฐ) (5) ซาอุดีอาระเบีย (196) สิงคโปร์ (11) โซมาเลีย (6+) ซูดานใต้ (5+) ซีเรีย(+) สหรัฐฯ (18) เวียดนาม (+) เยเมน (4+)

วิธีการประหารชีวิตในปี 2565⁹

ตัดศีรษะ	ซาอุดีอาระเบีย								
แขวนคอ	บังกลาเทศ	อียิปต์	อิหร่าน	อิรัก	ญี่ปุ่น	เมียนมา	สิงคโปร์	ซูดานใต้	ซีเรีย
ฉีดยา	จีน	สหรัฐ	เวียดนาม						
ยิงเป้า	อัฟกานิสถาน	เบลารุส	จีน	คูเวต	เกาหลีเหนือ (สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี)	ปาเลสไตน์ (รัฐ)	โซมาเลีย	เยเมน	

จำนวนประเทศที่ทราบว่าการประหารชีวิตในปี 2565 ซึ่งเป็นสมาชิกขององค์กรภาคีระหว่างประเทศ

- **องค์การรัฐอเมริกัน (Organization of American States):** 1 จาก 35 ประเทศมีการประหารชีวิต - สหรัฐ
- **องค์การว่าด้วยความมั่นคงและความร่วมมือในยุโรป (Organization for Security and Co-operation in Europe):** 2 จาก 57 ประเทศ มีการประหารชีวิต - เบลารุส และสหรัฐ
- **สหภาพแอฟริกา (African Union):** 3 จาก 55 ประเทศ มีการประหารชีวิต - อียิปต์ โซมาเลีย และซูดานใต้
- **สันนิบาตรัฐอาหรับ (League of Arab States):** 8 จาก 22 ประเทศ มีการประหารชีวิต - อียิปต์ อิรัก คูเวต ปาเลสไตน์ (รัฐ) ซาอุดีอาระเบีย ซีเรีย โซมาเลีย และเยเมน
- **สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations):** 3 จาก 10 ประเทศ มีการประหารชีวิต - เมียนมา สิงคโปร์ และเวียดนาม
- **เครือจักรภพ (Commonwealth):** 2 จาก 56 ประเทศ มีการประหารชีวิต - บังกลาเทศ และสิงคโปร์
- **ประเทศที่ใช้ภาษาฝรั่งเศส (Organisation Internationale de la Francophonie):** 2 จาก 54 ประเทศ มีการประหารชีวิต - อียิปต์ และเวียดนาม
- **องค์การสหประชาชาติ:** 19 จาก 193 ประเทศมีการประหารชีวิต (10% ของสมาชิกสหประชาชาติ) ปรากฏข้อมูลว่าการประหารชีวิตบุคคล - อัฟกานิสถาน บังกลาเทศ เบลารุส จีน อียิปต์ อิหร่าน อิรัก ญี่ปุ่น คูเวต เมียนมา เกาหลีเหนือ ซาอุดีอาระเบีย สิงคโปร์ โซมาเลีย ซูดานใต้ ซีเรีย สหรัฐ เวียดนาม และเยเมน¹⁰

⁹ เช่นเดียวกับปีก่อนหน้านี้ แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลไม่ได้รับรายงานว่าการประหารชีวิตด้วยการขว้างก้อนหินตามคำสั่งศาลในปี 2563

¹⁰ รัฐปาเลสไตน์มีสถานะเป็นรัฐผู้สังเกตการณ์ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ

การตัดสินประหารชีวิต

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล บันทึกข้อมูลการตัดสินให้ประหารชีวิตในปี 2565 ลดลงเล็กน้อย จากตัวเลขทั่วโลกในปี 2564 มีข้อมูลการตัดสินให้ประหารชีวิตใหม่อย่างน้อย 2,016 ครั้ง เปรียบเทียบกับในปี 2564 มีจำนวนอย่างน้อย 2,052 ครั้ง อย่างไรก็ตาม คุณลักษณะของข้อมูลและการเข้าถึงข้อมูลการตัดสินประหารชีวิตที่แตกต่างกันในหลายประเทศ ทำให้การประเมินจำนวนรวมระดับโลกเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา เป็นเรื่องท้าทายในแง่วิธีการ

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลไม่ได้รับตัวเลขการตัดสินประหารชีวิตจากทางการ**ไนจีเรีย** และ**ศรีลังกา** ซึ่งเป็นประเทศที่เคยรายงานข้อมูลการใช้โทษประหารชีวิตอย่างเป็นทางการเป็นจำนวนมากในช่วงหลายปีก่อนหน้านี้ ในอีกด้านหนึ่ง ทางการ**ไทย**ให้ตัวเลขการตัดสินประหารชีวิตของศาลชั้นต้นต่อแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ซึ่งต่างจากปีก่อนหน้านี้

ในปี 2565 การตัดสินให้ประหารชีวิตได้รับการยืนยันใน 52 ประเทศ ถือว่าลดลงสี่ประเทศเมื่อเทียบกับปี 2564 ซึ่งมีการตัดสินให้ประหารชีวิตใน 56 ประเทศ มีการตัดสินให้ประหารชีวิต หลังดเว้นมาช่วงหนึ่งในห้าประเทศ ได้แก่ **บาห์เรน โคโมโรส ลาว ไนเจอร์ และเกาหลีใต้** ไม่พบว่ามีประเทศตัดสินให้ประหารชีวิตเพิ่มใน**เบลารุส แคนาดา ญี่ปุ่น มาลาวี โมร็อกโก/ซาฮาราตะวันตก โอมาน เซียร์ราลีโอน ยูกันดา และซิมบับเว** ซึ่งต่างเป็นประเทศที่เคยตัดสินให้ประหารชีวิตบุคคลในปี 2564

การตัดสินให้ประหารชีวิตที่บันทึกได้ในระดับโลกในปี 2565

อัฟกานิสถาน (+) แอลจีเรีย (54) บาห์เรน (2+) บังกลาเทศ (169+) บอตสวานา (1) จีน (+) โคโมโรส (2) สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก (76+) อียิปต์ (538) เอริโอเปีย (2+) แกมเบีย (9) กานา (7) กายอานา (4) อินเดีย (165) อินโดนีเซีย (112+) อิหร่าน (+) อิรัก (41+) จอร์แดน (4+) เคนยา (79) คูเวต (16+) ลาว (5+) เลบานอน (2+) ลิเบีย (18+) มาเลเซีย (16+) มัลดีฟส์ (1) มาลี (8+) มอริเตเนีย (5+) เมียนมา (37+) ไนจีเรีย (77+) ไนเจอร์ (4+) เกาหลีเหนือ (+) ปากีสถาน (127+) ปาเลสไตน์ (รัฐ) (28) กาตาร์ (+) ซาอุดีอาระเบีย (12+) สิงคโปร์ (5) โซมาเลีย (10+) เกาหลีใต้ (1) ซูดานใต้ (4+) ศรีลังกา (8+) ซูดาน (1+) ซีเรีย (+) ไต้หวัน (3) แทนซาเนีย (11) ไทย (104) ตรินิแดดและโตเบโก (5+4) ตูนิเซีย (26+) สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (2+) สหรัฐฯ (21) เวียดนาม (102+) เยเมน (78+) แซมเบีย (2+)

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลบันทึกข้อมูล การเพิ่มอย่างมีนัยสำคัญของจำนวนการตัดสินให้ประหารชีวิตในปี 2565 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2564 ในประเทศต่าง ๆ ดังนี้: แอลจีเรีย (จาก 9 เป็น 54 ครั้ง) อียิปต์ (จาก 356+ เป็น 538 ครั้ง) อินเดีย (จาก 144 เป็น 165 ครั้ง) เคนยา (จาก 14 เป็น 79 ครั้ง) คูเวต (จาก 5+ เป็น 16+ ครั้ง) ไนจีเรีย (จาก 56+ เป็น 77+ ครั้ง) ตูนิเซีย (จาก 3+ เป็น 26+ ครั้ง) จำนวนการตัดสินให้ประหารชีวิตลดลงอย่างมีนัยสำคัญในประเทศต่างๆ ดังนี้: บังกลาเทศ (จาก 181+ เป็น 169+ ครั้ง) อิรัก (จาก 91+ เป็น 41+ ครั้ง) เลบานอน (จาก 12+ เป็น 2+ ครั้ง) มาลาวี (จาก 11+

เป็น 0 ครั้ง) มาลี (จาก 48 เป็น 8+ ครั้ง) มอริเตเนีย (จาก 60 เป็น 5+ ครั้ง) เมียนมา (จาก 86+ เป็น 37+ ครั้ง) เซียร์ราลีโอน (จาก 23 เป็น 0 ครั้ง) โซมาเลีย (จาก 27+ เป็น 10+ ครั้ง) เวียดนาม (จาก 119+ เป็น 102+ ครั้ง) และเยเมน (จาก 298+ เป็น 78+ ครั้ง)

ในระดับโลก มีผู้ต้องโทษประหารชีวิตอย่างน้อย 28,282 คนจนถึงสิ้นปี 2565¹¹

การลดโทษ การอภัยโทษ และการล้างมลทิน

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลบันทึกข้อมูลการลดโทษหรือการอภัยโทษต่อโทษประหารชีวิตใน 26 ประเทศ ได้แก่: อัฟกานิสถาน บังกลาเทศ บาร์เบโดส จีน แกมเบีย กานา กายอานา อินเดีย อินโดนีเซีย อิรัก คาซัคสถาน คูเวต มาเลเซีย มอริเตเนีย โมร็อกโก/ซาฮาราตะวันตก ไนเจอร์ ไนจีเรีย ปาเลสไตน์ สิงคโปร์ ศรีลังกา ซูดาน ไต้หวัน ไทย สหรัฐฯ เวียดนามและแซมเบีย¹²

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลบันทึกข้อมูลการล้างมลทินอย่างน้อย 28 ครั้ง สำหรับนักโทษประหารชีวิตในสี่ประเทศ ได้แก่ เคนยา (20) โมร็อกโก/ซาฮาราตะวันตก (1) สหรัฐฯ (2) และซิมบับเว (5)¹³

¹¹ แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลเชื่อว่า ยังคงมีจำนวนนักโทษประหารที่สูงมากในหลายประเทศ แต่เราไม่มีข้อมูลเหล่านี้ หรือเราไม่สามารถคาดการณ์ตัวเลขที่ถูกต้องได้ รวมถึงจีน อียิปต์ อิหร่าน ลิเบีย เกาหลีเหนือ และซาอุดีอาระเบีย

¹² การลดโทษเป็นกระบวนการที่มีการเปลี่ยนจากการกำหนดโทษประหาร เป็นโทษที่มีความรุนแรงน้อยกว่า อย่างเช่น โทษจำคุก โดยมักเป็นไปตามคำสั่งของศาลในชั้นอุทธรณ์ แต่บางกรณีก็เป็นคำสั่งของฝ่ายบริหาร การอภัยโทษจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลได้รับโทษเด็ดขาดแล้ว และไม่มีโอกาสจะถูกลงโทษเพิ่มเติมอีก

¹³ การล้างมลทินเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นหลังจากศาลกำหนดโทษและสิ้นสุดกระบวนการอุทธรณ์คดีแล้ว เป็นการยกเลิกความผิดที่มีต่อผู้ถูกศาลลงโทษ หรือให้มีการยกฟ้องจากคดีอาญา จึงถือได้ว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ในสายตาของกฎหมาย

การใช้โทษประหารชีวิตในปี 2565: การละเมิดกฎหมายระหว่างประเทศ

โทษประหารชีวิตยังคงถูกใช้ในลักษณะที่ละเมิดกฎหมายและมาตรฐานระหว่างประเทศต่อไปในปี 2565 ตัวอย่างเช่น

- มีข้อมูลการประหารชีวิตบุคคลต่อหน้าสาธารณะอย่างน้อย 3 ครั้งในอัฟกานิสถาน (1+) และอิหร่าน (2)
- มีผู้ถูกประหารชีวิต 5 คนที่กระทำความผิดขณะมีอายุต่ำกว่า 18 ปี ในอิหร่าน แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลเชื่อว่า ยังมีนักโทษประหารที่กระทำความผิดขณะเป็นเยาวชนอยู่ในมัลดีฟส์ อิหร่าน และซาอุดีอาระเบีย¹⁴
- มีการตัดสินประหารชีวิตผู้มีความบกพร่องทางจิตหรือสติปัญญาในหลายประเทศ รวมทั้งอิหร่าน ญี่ปุ่น มัลดีฟส์ และสหรัฐ
- ในหลายประเทศ มีการตัดสินประหารชีวิตบุคคลที่เกิดจากการพิจารณาผิดที่ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการพิจารณาคดีระหว่างประเทศ รวมทั้งอัฟกานิสถาน บาห์เรน บังกลาเทศ เบลารุส จีน อียิปต์ อิหร่าน อิรัก มาเลเซีย เมียนมา เกาหลีเหนือ ปากีสถาน ซาอุดีอาระเบีย สิงคโปร์ เวียดนาม และเยเมน
- มีการใช้ “คำสารภาพ” ที่อาจได้มาจากการทรมานหรือการปฏิบัติที่โหดร้ายเป็นหลักฐานเพื่อเอาผิด และตัดสินประหารชีวิตบุคคลในอียิปต์ อิหร่าน ซาอุดีอาระเบีย และเยเมน
- มีการตัดสินประหารชีวิตในการพิจารณาคดีลับหลังจำเลยในบังกลาเทศ และอียิปต์
- มีการใช้โทษประหารชีวิตเชิงบังคับใน อัฟกานิสถาน กานา อิหร่าน มาเลเซีย เมียนมา ไนจีเรีย ปากีสถาน ซาอุดีอาระเบีย สิงคโปร์ และตรีนิแดดและโตเบโก¹⁵
- มีการตัดสินประหารชีวิตพลเรือนโดยศาลทหารในอียิปต์ ลิเบีย เมียนมา และปากีสถาน มีการใช้ศาลพิเศษเพื่อตัดสินประหารชีวิตในบังกลาเทศ อินเดีย อิหร่าน ปากีสถาน ซาอุดีอาระเบีย และเยเมน

¹⁴ มักจะมีข้อถกเถียงเกี่ยวกับอายุของนักโทษกรณีที่ไม่มีการระบุหลักฐานเกี่ยวกับอายุที่ชัดเจน เช่น กรณีที่ไม่มีใบสูติบัตร รัฐบาลควรใช้หลักเกณฑ์ที่เหมาะสมทั้งปวง กรณีที่มีข้อโต้แย้งเรื่องอายุ การปฏิบัติที่ดีในแง่การประเมินอายุหมายถึงการใช้ข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการทางกาย จิตวิทยาและสังคม โดยควรนำแต่ละหลักเกณฑ์เหล่านี้มาใช้และยกประโยชน์ให้กับความสงสัยกรณีที่มีข้อสงสัยได้แก่ ทั้งนี้เพื่อให้บุคคลได้รับการปฏิบัติเหมือนเป็นผู้กระทำความผิดขณะมีอายุต่ำกว่า 18 ปี และควรประกันไม่ให้เกิดการใช้โทษประหารชีวิต แนวทางนี้สอดคล้องกับหลักการซึ่งเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก และควรเป็นข้อพิจารณาหลักในการปฏิบัติใด ๆ เกี่ยวกับเด็ก เป็นไปตามข้อ 3(1) ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

¹⁵ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ระบุว่า “การกำหนดโทษประหารเชิงบังคับ ไม่อนุญาตให้ศาลในประเทศสามารถใช้ดุลพินิจว่าความผิดเช่นนั้นสมควรแก่การใช้โทษประหารหรือไม่ และไม่สามารถพิจารณาว่าการใช้โทษประหารชีวิตในพฤติการณ์เช่นนั้นกับผู้กระทำผิด อาจเป็นการกระทำโดยพลการหรือไม่” คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ, ความเห็นทั่วไปที่ 36 ว่าด้วยข้อ 6 สิทธิที่จะมีชีวิตรอด, UN Doc. CCPR/C/GC/36 [3 กันยายน 2562], ย่อหน้า 37

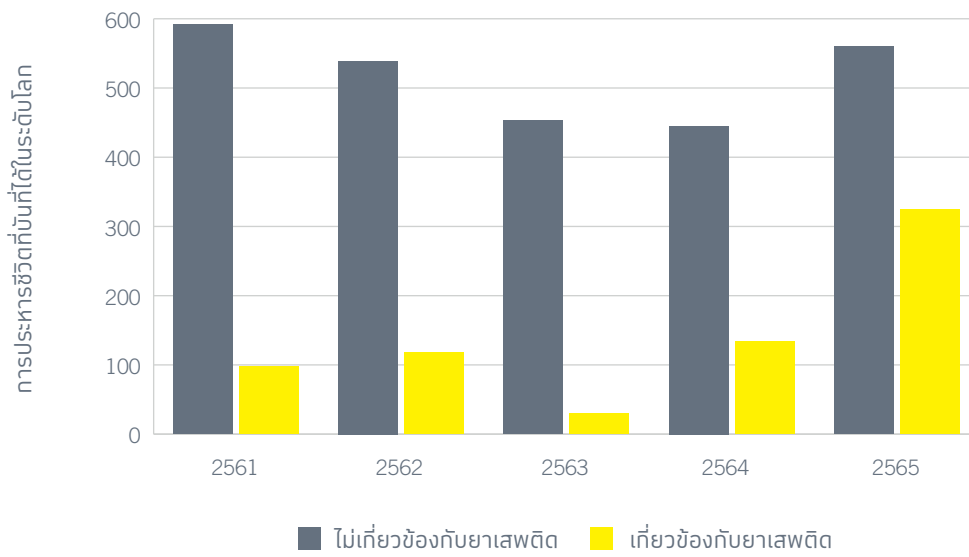
- มีการตัดสินประหารชีวิตในความผิดที่ไม่เกี่ยวข้องกับการฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา ซึ่งไม่เข้าหลักเกณฑ์ว่าเป็น “อาชญากรรมร้ายแรง” ตามกฎหมายระหว่างประเทศ¹⁶
 - **ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด:** มีรายงานการประหารชีวิตบุคคลในจีน (+)¹⁷ อิหร่าน (255) ชาอุดีอาระเบีย (57) และสิงคโปร์ (11) โดยคิดเป็นจำนวนรวม 325 ครั้ง หรือคิดเป็น 37% ของจำนวนการประหารชีวิตทั่วโลก ไม่มีข้อมูลจากประเทศเวียดนาม แม้มีแนวโน้มว่าจะมีการประหารชีวิตในคดีแบบนี้
 - **มีรายงานการตัดสินประหารชีวิตใหม่ 213 ครั้งใน 9 ประเทศ:** บังกลาเทศ (6) อียิปต์ (1) จีน (+)¹⁸ อินโดนีเซีย (105) ลาว (5) มาเลเซีย (8) ปากีสถาน (1) สิงคโปร์ (5) และเวียดนาม (80) ในประเทศไทย จำนวนผู้ต้องโทษประหาร 195 คนจนถึงสิ้นปี 2565 121 คน รวมทั้งผู้หญิง 14 คน ถูกตัดสินประหารชีวิตตามความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
 - **อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ** รวมทั้งการทุจริต ในจีนและเวียดนาม
 - **ความผิดฐานดูหมิ่นศาสนา/ศาสนาอิสลาม** ในลิเบีย
 - **ความผิดฐานลักพาตัว** ในอิหร่าน และชาอุดีอาระเบีย
 - **ข่มขืนกระทำชำเราใน** บังกลาเทศ อียิปต์ อินเดีย อิหร่าน ปากีสถาน และชาอุดีอาระเบีย
 - **ความผิดฐาน “กบฏ”** ในรูปแบบที่แตกต่างกันทั้ง “การกระทำที่คุกคามความมั่นคงของรัฐ” “ความร่วมมือ” กับหน่วยงานต่างชาติ “จารกรรม” “การตั้งคำถามกับนโยบายของผู้ผู้นำ” การเข้าร่วมกับ “ขบวนการก่อความไม่สงบและก่อการร้าย” “การใช้อาวุธเพื่อยึดอำนาจผู้ปกครอง/รัฐ” และ “อาชญากรรมอื่นๆ ต่อรัฐ” ไม่ว่าจะเป็นความผิดอันเป็นเหตุให้เกิดการสูญเสียชีวิตหรือไม่ก็ตาม และ “การเป็นปรปักษ์ต่อพระเจ้า” ในอิหร่าน และชาอุดีอาระเบีย

¹⁶ ตามที่กำหนดในข้อ 6 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง; คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ, ความเห็นทั่วไปที่ 36 ว่าด้วยข้อ 6 สิทธิที่จะมีชีวิตรอด, UN Doc. CCPR/C/GC/36 [3 กันยายน 2562], ย่อหน้า 35

¹⁷ เมื่อคำนวณเป็นตัวเลขรวมระดับโลกหรือภูมิภาค “+” เท่ากับสองครั้ง

¹⁸ เมื่อคำนวณเป็นตัวเลขรวมระดับโลกหรือภูมิภาค “+” เท่ากับสองครั้ง

ภาพที่ 3: การประหารชีวิตที่บันทึกได้ในระดับโลกในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด (2561-2565)

ภาพรวมระดับภูมิภาค

ทวีปอเมริกา

แนวโน้มของภูมิภาค

- **เคท บราวน์ ผู้ว่าการรัฐออริกอน** ที่เพิ่งพ้นจากตำแหน่ง ได้ลดโทษผู้ต้องโทษประหารชีวิตที่เหลืออยู่ทั้งหมดในรัฐ¹⁹
- จำนวนการตัดสินประหารชีวิตและการประหารชีวิตของสหรัฐฯ ต่อปีเพิ่มขึ้น แต่ยังคงถือเป็นตัวเลขที่ต่ำเป็นประวัติการณ์
- นับเป็นปีที่หกติดต่อกันที่**กายอานา ตรินิแดดและโตเบโก** และ**สหรัฐฯ** เป็นเพียงสามประเทศในทวีปอเมริกาที่กำหนดโทษประหารชีวิตใหม่ และนับเป็นปีที่ 14 ติดต่อกันที่**สหรัฐฯ** เป็นประเทศเดียวในภูมิภาคที่ยังคงมีการประหารชีวิต

ประเทศ	การประหารชีวิตที่บันทึกได้ในปี 2565	การตัดสินประหารชีวิตที่บันทึกได้ในปี 2565	จำนวนผู้ที่ถูกตัดสินประหารชีวิตจนถึงสิ้นปี 2565 จากข้อมูลที่มีอยู่
แอนติกาและบาร์บูดา	0	0	0
บาฮามาส	0	0	0
บาร์เบโดส	0	0	5
เบลีซ	0	0	0
คิวบา	0	0	0
โตมินิกา	0	0	0
เกรนาดา	0	0	1
กัวเตมาลา	0	0	0
กายอานา	0	4	17
จาเมกา	0	0	0
เซนต์คิตส์และเนวิส	0	0	0
เซนต์ลูเชีย	0	0	0

¹⁹ *Oregon Capital Chronicle*, “เคท บราวน์ ผู้ว่าการรัฐโอเรกอน ลดโทษผู้ต้องโทษประหาร 17 คน ทำให้ไม่มีนักโทษประหารเหลืออยู่อีก”, 13 ธันวาคม 2565, oregoncapitalchronicle.com/2022/12/13/oregon-gov-kate-brown-commutes-17-death-sentences-ending-death-row/

ประเทศ	การประหารชีวิต ที่บันทึกได้ในปี 2565	การตัดสินประหารชีวิต ที่บันทึกได้ในปี 2565	จำนวนผู้ที่ถูกตัดสิน ประหารชีวิตจนถึงสิ้นปี 2565 จากข้อมูลที่มีอยู่
เซนต์วินเซนต์และ เกรนาดีนส์	0	0	1
ตรินิแดดและโตเบโก	0	5+	43
สหรัฐอเมริกา ²⁰	18 ครั้งใน 6 รัฐ: แอละแบมา (2) แอริโซนา (3) มิสซิสซิปปี (1) มิสซูรี (2) โอคลาโฮมา (5) เท็กซัส (5)	การตัดสินประหารชีวิต ใหม่ 21 ครั้งใน 12 รัฐ แอละแบมา (3) แอริโซนา (1) แคลิฟอร์เนีย (2) ฟลอริดา (5) จอร์เจีย (1) ลุยเซียนา (1) มิสซิสซิปปี (1) มิสซูรี (1) นอร์ทแคโรไลนา (2) โอคลาโฮมา (4) เพนซิลเวเนีย (1) เท็กซัส (2)	2,276 คน รวมทั้งผู้หญิง 48 คนใน 28 เขตอำนาจศาล ²¹ โดยแปดรัฐตัดสินประหารชีวิต บุคคลกว่า 100 คน: 670 คนในรัฐแคลิฟอร์เนีย 299 คนในรัฐฟลอริดา 186 คนในรัฐเท็กซัส 165 คนในรัฐแอละแบมา 137 คนในรัฐนอร์ทแคโรไลนา 126 คนในรัฐโอไฮโอ 110 คนในรัฐแอริโซนา 101 คนในรัฐเพนซิลเวเนีย

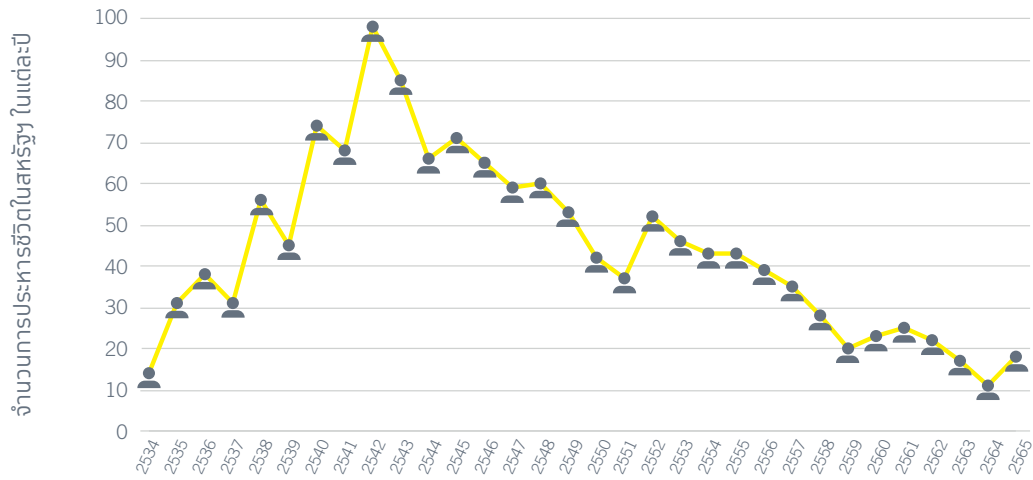
ในขณะที่ผลกระทบของมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในปี 2563 และ 2564 เริ่มมีผลน้อยลง ทำให้จำนวนการตัดสินให้ประหารชีวิตและการประหารชีวิตเพิ่มจำนวนมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังไม่ถือเป็น การเพิ่มอย่างมีนัยสำคัญเพียงพอที่จะพลิกผันแนวโน้มลดลงในระยะยาวที่เกิดขึ้นในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมาได้

การประหารชีวิตที่เกิดขึ้นในสหรัฐ ในปี 2565 (18 ครั้ง) เพิ่มขึ้น 64% เทียบกับจำนวนรวมในปี 2564 (11 ครั้ง) แม้จะมีตัวเลขเพิ่มขึ้น และแม้จะมีข้อยกเว้นในช่วงสองปีก่อนหน้านี้ ซึ่งการพิจารณาคดีได้รับผลกระทบอย่างมากจากมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จำนวนรวมของการประหารชีวิตในปี 2565 ยังคงต่ำสุดนับตั้งแต่ปี 2534 (ภาพ 4) การประหารชีวิตที่เกิดขึ้นทั้งหมดเกิดจากการฉีดยา

²⁰ ตัวเลขนี้แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ได้มาจากข้อมูลของกรมราชทัณฑ์ ศาล และสื่อมวลชนซึ่งเผยแพร่ในรัฐที่เกี่ยวข้อง แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลบันทึกข้อมูลได้ว่าในปีนี้มีผู้ชาย 26 คนเสียชีวิตระหว่างถูกควบคุมตัวในแดนประหาร โดยมีสี่คนเสียชีวิตหลังติดโรคโควิด-19

²¹ รัฐนิวแฮมป์เชอร์ ซึ่งมีการยกเลิกโทษประหารเมื่อปี 2562 ยังคงเหลือนักโทษประหารอยู่หนึ่งคน

ภาพที่ 4: การประหารชีวิตที่เกิดขึ้นในสหรัฐฯ (ระหว่างปี 2534-2565)

สหรัฐในสหรัฐฯ ประหารชีวิตบุคคลในปี 2565 **แอริโซนา**ได้กลับมาประหารชีวิตเป็นครั้งแรกนับตั้งแต่ปี 2557 เป็นการประหารชีวิตชาย 3 คน ทางทางของอีก 5 รัฐที่เคยประหารชีวิตบุคคลเมื่อปี 2564 ต่างรายงานข้อมูลการประหารชีวิตเพิ่มขึ้นในปี 2565 เมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อนหน้านี้ แอลาบามา (เพิ่มจาก 1 ครั้งในปี 2564 เป็น 2 ครั้งในปี 2565) มิสซิสซิปปี (1 ครั้งในปี 2564 และ 1 ครั้งในปี 2565) มิสซูรี (จาก 1 เป็น 2 ครั้ง) โอคลาโฮมา (จาก 2 เป็น 5 ครั้ง) เท็กซัส (จาก 3 เป็น 5 ครั้ง) **โอคลาโฮมา** ซึ่งมีการตัดสินให้ประหารชีวิตบุคคล 10 คนในปี 2565²² และ**เท็กซัส** ได้ประหารชีวิตกว่าครึ่งหนึ่งของตัวเลขการประหารชีวิตในสหรัฐฯ ในปี 2565 **ศาลฎีกาแห่งรัฐเซาธ์ แคโรไลนา**ได้แทรกแซงเมื่อเดือนเมษายน เพื่อยุติการประหารชีวิตเป็นครั้งแรกของรัฐตั้งแต่ปี 2554 ซึ่งเดิมกำหนดให้ใช้วิธียิงเป้า²³

ตัวเลขจากศูนย์ข้อมูลโทษประหารชีวิตในวอชิงตันดีซี สหรัฐฯ ชี้ว่า จำนวนหมายศาลให้ประหารชีวิตในปี 2565 (55 ครั้ง) เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญจากปี 2564 (45 ครั้ง)²⁴

ปัญหาของการจัดซื้อสารเคมี และการแก้ไขขั้นตอนการฉีดยาเพื่อประหาร ยังคงเป็นสาเหตุให้ต้องระงับการประหารชีวิตในรัฐอื่นๆ อีกหลายแห่ง²⁵ **รัฐโอตาโฮ**ได้งดเว้นการประหารชีวิตมาครบ 10 ปี

²² ศูนย์ข้อมูลโทษประหารชีวิต, “ผลลัพธ์ของหมายสั่งให้ประหารชีวิตในปี 2565”, <https://deathpenaltyinfo.org/stories/outcomes-of-death-warrants-in-2022>; Newsweek, “กำหนดวันประหารชีวิตของรัฐโอคลาโฮมา รัฐมีแผนการสังหารนักโทษเกือบทุกเดือน”, 5 กรกฎาคม 2565, <https://www.newsweek.com/Oklahoma-execution-dates-state-plans-kill-inmate-nearly-every-month-1721724>

²³ CNN, “ศาลสูงสุดรัฐเซาธ์ แคโรไลนา ระงับการยิงเป้าที่จะเกิดขึ้นในสัปดาห์หน้า”, 20 เมษายน 2565, edition.cnn.com/2022/04/20/us/south-carolina-execution-firing-squad-stay/index.html

²⁴ ศูนย์ข้อมูลโทษประหารชีวิต, “ผลลัพธ์ของหมายสั่งให้ประหารชีวิตในปี 2565”, <https://deathpenaltyinfo.org/stories/outcomes-of-death-warrants-in-2022>

²⁵ นอกจากโอโฮโอ การประหารชีวิตในปี 2565 ถูกระงับทั้งหมดหรือบางส่วนในหลายเขตอำนาจศาล รวมทั้งรัฐแอละแบมา อาร์คันซอ ฟลอริดา โอตาโฮ อินเดียนา เคนตักกี ลุยเซียนา เนแบรสกา เนวาดา และเซาธ์ แคโรไลนา เนื่องจากมีการฟ้องคัดค้านและปัญหาท้าทายอื่น ๆ เกี่ยวกับขั้นตอนการฉีดยาเพื่อประหารชีวิต

เมื่อเดือนมิถุนายน 2565 แม้หน่วยงานในรัฐจะพยายามรื้อฟื้นการประหารชีวิตแต่ไม่สำเร็จ²⁶ **บิล ลี ผู้ว่าการรัฐเทนเนสซี** ระบุถึงการประหารชีวิต และสั่งให้มีการสอบสวนอย่างเป็นอิสระ ซึ่งหนึ่งเดือนก่อนหน้านั้น เขาได้เข้าไปแทรกแซงเพื่อยุติการประหารชีวิตก่อนที่จะเกิดขึ้นเพียงหนึ่งชั่วโมง เนื่องจากปัญหา “การกำกับดูแลทางเทคนิค” เกี่ยวกับสารเคมีที่จะใช้ในการฉีดนักโทษประหาร²⁷ ในปีเดียวกัน **เค โอวี ผู้ว่าการรัฐแอละแบมา** ได้สั่งให้ระงับการประหารชีวิตเป็นการชั่วคราว และให้มีการตรวจสอบระบบโดยรวม หลังมีความพยายามฉีดยาเพื่อประหารชีวิตแต่ล้มเหลวสองครั้ง²⁸ การประหารชีวิตในโอไฮโอยังคงถูกระงับ เนื่องจาก **ไมค์ ดีวายนี ผู้ว่าการรัฐโอไฮโอ** ได้ออกคำสั่งให้ระงับเป็นการชั่วคราวเนื่องจากปัญหาอย่างต่อเนื่องของวิธีการฉีดยาเพื่อประหารชีวิตในรัฐ²⁹

การตัดสินประหารชีวิตใหม่ในศาลของสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้านี้ โดยเพิ่มจาก 18 ครั้งทั้งในปี 2563 และ 2564 เป็น 21 ครั้งในปี 2565 แต่ยังถือเป็นตัวเลขต่ำที่สุดเป็นอันดับสองนับตั้งแต่มีการรื้อฟื้นการประหารชีวิตภายใต้กฎหมายที่ได้รับการแก้ไข หลังจากก่อนหน้านี้เมื่อปี 2515 **ศาลฎีกาของสหรัฐฯ** เคยวินิจฉัยว่า การใช้โทษประหารชีวิตตามกฎหมายที่มีอยู่ไม่ชอบด้วยกฎหมายรัฐธรรมนูญ³⁰

จำนวนรัฐที่ยังคงใช้โทษประหารชีวิตในปี 2565 (12) เพิ่มขึ้นเกือบสองเท่าเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2564 (7) ศาลในรัฐแอริโซนา จอร์เจีย ลุยเซียนา มิสซิสซิปปี มิสซูรี นอร์ทแคโรไลนา และเพนซิลเวเนีย ได้ตัดสินประหารชีวิตหลังจบทันทีมาช่วงหนึ่ง³¹ ในขณะที่ **ศาลที่เนแบรสกาและเทนเนสซี** ไม่ได้ตัดสินประหารชีวิตเลยในปี 2565 แม้จะเคยตัดสินประหารชีวิตในปีก่อนหน้านี้

²⁶ กรมราชทัณฑ์รัฐไอดาโฮ, “ผู้อำนวยการราชทัณฑ์ระงับการเตรียมการประหารชีวิตในวันที่ 15 ธ.ค.”, 30 พฤศจิกายน 2565, idoc.idaho.gov/content/news/idoc-director-suspends-preparation-dec-15-execution#:~:text=15%20execution,-IDOC%20news%20release&text=Nov.,scheduled%20execution%20of%20Gerald%20Pizzuto

²⁷ สำนักงานผู้ว่าการรัฐเทนเนสซี “ผู้ว่าการสั่งให้มีการตรวจสอบอย่างเป็นอิสระ ภายหลังออกคำสั่งระงับการประหารชีวิตสมิธ”, 2 พฤษภาคม 2565, tn.gov/governor/news/2022/5/2/gov--lee-calls-for-independent-review-following-smith-reprieve.html

²⁸ Al.com, “ผู้ว่าการเค โอวี สั่งระงับการประหารชีวิตชั่วคราวในแอละแบมา”, 22 พฤศจิกายน 2565, al.com/news/2022/11/gov-kay-ivey-orders-moratorium-on-executions-in-alabama.html

²⁹ ไมค์ ดีวายนี ผู้ว่าการรัฐโอไฮโอ “ผู้ว่าการดีวายนีสั่งระงับการประหารชีวิต”, 1 กรกฎาคม 2565, governor.ohio.gov/media/news-and-media/Governor-DeWine-Issues-Reprieves-07012565

³⁰ ศาลฎีกาสหรัฐฯ, *Furman v. Georgia*, 408 U.S. 238 (1972)

³¹ ก่อนปี 2565 แอริโซนาและมิสซิสซิปปีได้ใช้โทษประหารชีวิตเป็นครั้งสุดท้ายเมื่อปี 2563 จอร์เจีย นอร์ทแคโรไลนา และเพนซิลเวเนียใช้โทษประหารครั้งสุดท้ายเมื่อปี 2562 และลุยเซียนาและมิสซูรีใช้โทษประหารชีวิตครั้งสุดท้ายเมื่อปี 2561

โทษประหารชีวิตในสหรัฐฯ

ภายหลังการยกเลิกโทษประหารชีวิตในรัฐเวอร์จิเนีย ในปี 2564 มี 23 รัฐในสหรัฐฯ ได้ยกเลิกโทษประหารชีวิตกับความผิดอาญาทุกประเภท รวมทั้ง 11 รัฐ ที่เลิกใช้ตั้งแต่ต้นสหัสวรรษนี้³² 27 รัฐที่ยังใช้โทษประหารชีวิตอยู่ได้แก่ แคลิฟอร์เนีย โอตาโฮ อินเดียนา แคนซัส เคนตักกี ลุยเซียนา มอนทานา เนวาดา นอร์ทแคโรไลนา โอเรกอน เพนซิลเวเนีย เซาร์ แครโรไลนา ยูทาห์ และไวโอมิง (14 รัฐ หรือ 52% ของรัฐทั้งหมดที่ยังใช้โทษประหารชีวิต) ไม่ได้ประหารชีวิตบุคคลใดเลยเป็นเวลาอย่างน้อย 10 ปี โดยในแคลิฟอร์เนีย โอเรกอน และเพนซิลเวเนีย มีการปฏิบัติตามข้อตกลงพักใช้โทษประหารชีวิตชั่วคราวของผู้ว่าการรัฐ (ภาพ 5)

ในระดับสหพันธรัฐ สำนักงานกหารสหรัฐฯ ไม่ได้ประหารชีวิตเลยตั้งแต่ปี 2504 รัฐบาลไบเดนยังคงปฏิบัติตามข้อตกลงชั่วคราวเพื่อพักใช้การประหารชีวิต ที่มีผลบังคับใช้เมื่อเดือนกรกฎาคม 2564 สำหรับผู้ที่ถูกศาลตัดสินประหารชีวิตตามกฎหมายทั่วไปของสหพันธรัฐ ภายใต้รัฐบาลทรัมป์ ก่อนหน้านี้ มีการรื้อฟื้นการประหารชีวิต 13 ครั้งในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2563 ถึงมกราคม 2564 หลังจกเว้นมา 17 ปี

ภาพที่ 5: การใช้โทษประหารชีวิตในสหรัฐฯ

รัฐที่มีการประหารชีวิต
ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา

13

รัฐที่ไม่มีการประหารชีวิต
ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา

14

รัฐที่ยกเลิก
โทษประหารชีวิตแล้ว

23

จนถึงสิ้นปี 2565 มี 13 รัฐในสหรัฐฯ ได้ยกเลิกโทษประหารชีวิตอย่างสิ้นเชิง มี 27 รัฐ ที่ยังใช้โทษประหารชีวิตอยู่ และมี 14 รัฐ ที่ไม่ได้ประหารชีวิตบุคคลเลยในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา

แม้จะไม่มีข้อมูลการประหารชีวิตในระดับรัฐในปี 2565 แต่ก็มีความท้าทายในการลดโทษประหารชีวิต หรือการใช้มาตรการทางกฎหมายเพื่อยกเลิกโทษประหารชีวิต ยังคงมีชายหกคนที่ต้องเข้าสู่กระบวนการดำเนินคดีที่มีโทษประหารชีวิตภายใต้ระบบศาลทหารที่ไม่เป็นธรรม ที่ฐานกัฟเรือของสหรัฐฯ ในอ่าวกวนตานาโม ประเทศคิวบา

³² รัฐโคโลราโด คอนเนทิคัต เดลาแวร์ อิลลินอยส์ แมรีแลนด์ นิวแฮมป์เชียร์ นิวเจอร์ซีย์ นิวเม็กซิโก นิวยอร์ก เวอร์จิเนีย และวอชิงตัน ดี.ซี. ได้ยกเลิกโทษประหารชีวิตเช่นกัน

หลายคนที่ถูกประหารชีวิตในปี 2565 ได้รับผลกระทบจากการละเมิดข้อจำกัดต่อการใช้โทษประหารชีวิตตามมาตรฐานและกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ รวมทั้งข้อกังวลเกี่ยวกับการพิจารณาที่ไม่เป็นธรรม³³ การเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติและอคติ³⁴ และการละเมิดข้อบทเพื่อคุ้มครองผู้มีความพิการทางจิต-สังคม (จิตใจ) หรือสติปัญญา³⁵

ชายสองคนที่เคยถูกศาลตัดสินว่ามีความผิดและถูกสั่งประหารชีวิต ได้รับการยกฟ้องใน**รัฐอัลลิโนยส์ และเพนซิลเวเนีย** หลังศาลพบว่าหลักฐานว่าพวกเขาไม่สามารถเข้าถึงทนายได้อย่างเพียงพอ และมีการปฏิบัติมิชอบของเจ้าหน้าที่ในคดีนี้ ส่งผลให้จำนวนนักโทษประหารที่ได้รับการล้างมลทินตั้งแต่ปี 2516 จนถึงสิ้นปีที่แล้วเพิ่มเป็น 190 คน³⁶

นอกเหนือจากสหรัฐ **กายอานา และตรินิแดดและโตเบโก** ได้ตัดสินประหารชีวิตบุคคล 9 ครั้งในทวีปอเมริกา ตรินิแดดและโตเบโกเป็นเพียงประเทศเดียวในภูมิภาคนี้ที่ยังกำหนดโทษประหารเชิงบังคับสำหรับความผิดฐานฆ่าผู้อื่น และมีนักโทษประหารชีวิตมากถึง 67 คน หรือกว่าครึ่งหนึ่ง (64%) ของนักโทษประหารทั้งหมด ไม่นับรวมนักโทษประหารในสหรัฐ

9 ประเทศ ได้แก่ **แอนติกาและบาร์บูดา บาฮามาส เบลีซ คิวบา โดมินิกา กัวเตมาลา จาเมกา เซนต์คิตส์และเนวิส และเซนต์ลูเชีย** ไม่มีนักโทษประหารเลย และไม่มีคำตัดสินประหารชีวิตใหม่ **ประเทศเกรนาดาและเซนต์วินเซนต์และเกรนาดีนส์** ยังคงมีนักโทษประหารอย่างเป็นทางการประเทศละหนึ่งคน แต่ไม่สามารถประหารชีวิตพวกเขาได้เนื่องจากคำสั่งศาล

ศาลอุทธรณ์ของคณะกรรมการยุติธรรมของคณะองคมนตรี (ซึ่งเป็นศาลฎีกาของตรินิแดดและโตเบโก) พิพากษาว่าโทษประหารชีวิตใน**กายอานา** และโทษประหารชีวิตเชิงบังคับชอบด้วยรัฐธรรมนูญใน**ตรินิแดดและโตเบโก**ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ³⁷

³³ แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล, “สหรัฐ: ข้อมูลเพิ่มเติม: ศาลอุทธรณ์รัฐเก็กซัสสั่งระงับการประหารชีวิต กรณี เมลิสสา ลูซิโอ” (Urgent Action, AI Index: AMR 51/5513/2565), 27 เมษายน 2565, [amnesty.org/en/documents/amr51/5513/2022/en/](https://www.amnesty.org/en/documents/amr51/5513/2022/en/)

³⁴ แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล, “สหรัฐ: การประหารชีวิตครั้งที่สองในเก็กซัสในปี 2566 จะเดินหน้าต่อไป” (Urgent Action, AI Index: AMR 51/6417/2023), 2 กุมภาพันธ์ 2565, [amnesty.org/en/documents/amr51/6417/2023/en/](https://www.amnesty.org/en/documents/amr51/6417/2023/en/)

³⁵ แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล, “สหรัฐ: ชายที่มีความบกพร่องทางจิตถูกประหารชีวิต – เบนจามิน โคล” (Urgent Action, AI Index: AMR 51/6140/2023), 21 ตุลาคม 2565, [amnesty.org/en/documents/amr51/6140/2022/en/](https://www.amnesty.org/en/documents/amr51/6140/2022/en/)

³⁶ สำหรับข้อมูลเพิ่มเติม โปรดดูศูนย์ข้อมูลโทษประหารชีวิต, deathpenaltyinfo.org/policy-issues/innocence-database

³⁷ *Guyana Times*, “ศาลอุทธรณ์พิพากษายกเลิกโทษประหารชีวิตของอดีตเจ้าหน้าที่ชายฝั่ง GDF สามนาย”, 22 ธันวาคม 2565, guyanatimesgy.com/appeal-court-quashes-death-sentence-imposed-on-3-ex-gdf-coast-guards/; คณะกรรมการยุติธรรมของคณะองคมนตรี, *Jay Chandler v. The State No 2 (ตรินิแดดและโตเบโก)*, [2565] UKPC 19, 16 พฤษภาคม 2565, jcp.c.uk/cases/docs/jcpc-2020-0051-judgment.pdf

เอเชีย-แปซิฟิก

แนวโน้มระดับภูมิภาค

- กองทัพ**เมียนมา**ได้รื้อฟื้นการประหารชีวิตเป็นครั้งแรกในรอบสี่ทศวรรษในเมียนมา เป็นการประหารชีวิตบุคคลโดยพลการสี่คน รวมทั้งนักการเมืองฝ่ายค้านที่มีชื่อเสียงสองคน ภายหลังการพิจารณาคดีที่ไม่เป็นธรรมและถูกปกปิดเป็นความลับ ทั้งยังมีการรื้อฟื้นการประหารชีวิตหลังหยุดใช้ไปใน**อัฟกานิสถาน และสิงคโปร์**
- **ปาปัวนิวกินี**กลายเป็นประเทศที่ 21 ในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกที่ยกเลิกโทษประหารชีวิตสำหรับความผิดอาญาทุกประเภท รัฐมนตรีมหาดไทยของมัลดีฟส์ และประธานาธิบดีของศรีลังกาต่างยืนยันว่าจะไม่มีการบังคับใช้โทษประหารชีวิตในประเทศ
- **จีน**ยังคงเป็นประเทศแนวหน้าในการประหารชีวิตบุคคลของโลก และยังคงเก็บข้อมูลตัวเลขการใช้โทษประหารชีวิตเป็นความลับ การปิดกั้นของรัฐ โดยเฉพาะใน**เกาหลีเหนือและเวียดนาม** ยังคงเป็นอุปสรรคต่อการประเมินการใช้โทษประหารชีวิตอย่างถูกต้องในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ซึ่งมีตัวเลขการประหารชีวิตสูงสุดในโลก

ประเทศ	การประหารชีวิตที่บันทึกได้ในปี 2565	การตัดสินประหารชีวิตที่บันทึกได้ในปี 2565	จำนวนผู้ที่ถูกตัดสินประหารชีวิตจนถึงสิ้นปี 2565 จากข้อมูลที่มีอยู่
อัฟกานิสถาน	+	+	+
บังกลาเทศ	4	169+	2,000+
บรูไน ดารุสซาลาม	0	0	+
จีน	+	+	+
อินเดีย ³⁸	0	165	539
อินโดนีเซีย	0	112+	452+
ญี่ปุ่น	1	0	116
ลาว	0	5+	+
มาเลเซีย	0	16+	1,337 ³⁹
มัลดีฟส์	0	1	20
เมียนมา	4	37+	119+
เกาหลีเหนือ	+	+	+
ปากีสถาน	0	127+	3,831+ ⁴⁰

³⁸ Project 39A, โทษประหารในอินเดีย: รายงานสถิติประจำปี 2565, มกราคม 2566, <https://www.project39a.com/annual-statistics-reports>.

³⁹ คำตอบกระทู้เป็นลายลักษณ์อักษรในรัฐสภา การประชุมครั้งที่สาม วาระที่ 5 สมัยประชุมที่ 14 4 ตุลาคม 2565 เป็นข้อมูลที่ให้ไว้เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2565 จำนวนรวมของนักโทษประหารชีวิต 891 คน (67%) ในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ตัวเลขอย่างเป็นทางการที่ 1,320 คน ตามการเผยแพร่ของทางการเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2566 ชี้ว่า การลดโทษประหารชีวิตอาจเกิดขึ้นหลังเดือนกันยายน 2565 ทำให้จำนวนรวมนักโทษประหารชีวิตตอนสิ้นปีลดลง

⁴⁰ โครงการความยุติธรรม ปากีสถาน, รายงานข้อตกลงชั่วคราวเพื่อพักใช้การประหารชีวิต: ข้อมูลสำหรับเลขาราชการ เสนอต่อเลขาราชการองค์การสหประชาชาติ ที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ สมัยที่ 77, เมษายน 2565

ประเทศ	การประหารชีวิต ที่บันทึกได้ในปี 2565	การตัดสินประหารชีวิต ที่บันทึกได้ในปี 2565	จำนวนผู้ที่ถูกตัดสิน ประหารชีวิตจนถึงสิ้นปี 2565 จากข้อมูลที่มีอยู่
ปาปัวนิวกินี	0	0	28
สิงคโปร์	11	5	50+
เกาหลีใต้	0	1	60
ศรีลังกา	0	8+	1,000+
ไต้หวัน	0	3	45
ไทย	0	104	195
ตองกา	0	0	0
เวียดนาม	+	102+	1,200+

ปีนี้เริ่มจากการอภิปรายในรัฐสภาของ**ปาปัวนิวกินี** เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติเพื่อแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา เพื่อยกเลิกโทษประหารชีวิตสำหรับความผิดอาญาทุกประเภท รัฐสภาออกเสียงรับรองร่างกฎหมายนี้เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2565 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 12 เมษายน 2565⁴¹ รัฐบาลประเทศอื่นในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ได้แสดงพันธกิจในเชิงบวกเพิ่มเติมในปีนี้ เช่น **อิมราน अबดุลเลาะห์ รัฐมนตรีมหาดไทยของมัลดีฟส์** ยืนยันต่อรัฐสภาเมื่อเดือนมิถุนายนว่า รัฐบาลจะยังคงปฏิบัติตามนโยบายเกี่ยวกับข้อตกลงชั่วคราวเพื่อพักใช้การประหารชีวิต⁴² และ**รานิล วิกรมสิงเห ประธานาธิบดีศรีลังกา** ยืนยันในกระบวนการพิจารณาคำร้องคัดค้านทางกฎหมายของศาลฎีกาว่า เขาจะไม่สั่งการอนุญาตให้มีการประหารชีวิต⁴³ นอกจากนี้ ทางการใน**มาเลเซีย**เดินทางนำปฏิรูปโทษประหารชีวิตเชิงบังคับ และรัฐสภา**อินโดนีเซีย**ได้ประกาศบังคับใช้ประมวลกฎหมายอาญาฉบับใหม่ ซึ่งจะมีผลบังคับใช้ในปี 2569 โดยอนุญาตให้มีการลดโทษประหารชีวิตหลังผ่านไป 10 ปี หากเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนด

ในอีกด้านหนึ่ง จำนวนประเทศที่ประหารชีวิตบุคคลในภูมิภาคในปีนี้ เพิ่มขึ้นจากห้าประเทศในปี 2564 เป็นแปดประเทศในปี 2565 ใน**เมียนมา** กองทัพได้รื้อฟื้นการประหารชีวิตเป็นครั้งแรกในรอบสี่ทศวรรษ เป็นการประหารชีวิตบุคคลโดยพลการสี่คน ภายหลังการพิจารณาคดีที่ไม่เป็นธรรมและถูกปกปิดเป็นความลับ⁴⁴ ใน**อัฟกานิสถาน** ทางการตาลีบันได้รื้อฟื้นการประหารชีวิตตามคำสั่งศาล รวมทั้งการประหารชีวิตในที่สาธารณะ ทั้งที่ในช่วงสามปีก่อนหน้านี้ ไม่มีข้อมูลการประหารชีวิตในประเทศนี้เลย⁴⁵

⁴¹ รัฐสภาปาปัวนิวกินี, พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2565

⁴² The Edition, “มัลดีฟส์ยังคงปฏิบัติตามข้อตกลงชั่วคราวเพื่อพักใช้การประหารชีวิต: สมว.มหาดไทย”, 6 มิถุนายน 2565, edition.mv/imran_abdulla_home_minister/24877

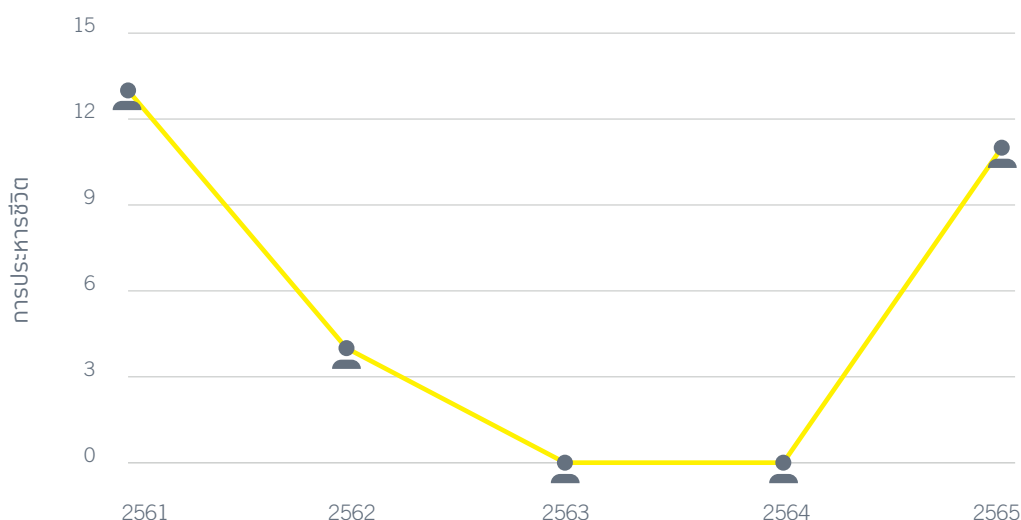
⁴³ Colombo Page, “ประธานาธิบดีแจ้งต่อศาลฎีกาว่า จะไม่ลงนามคำสั่งใช้โทษประหารชีวิต”, 1 กันยายน 2565, colombo.page.com/archive_22B/Sep01_1662007289CH.php

⁴⁴ แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล, “เมียนมา: การประหารชีวิตครั้งแรกในรอบหลายทศวรรษ สะท้อนถึงการปราบปรามที่โหดร้ายของรัฐที่เพิ่มขึ้น”, 25 กรกฎาคม 2565, [amnesty.org/en/latest/news/2022/07/myanmar-first-executions-in-decades-mark-atrocious-escalation-in-state-repression/](https://www.amnesty.org/en/latest/news/2022/07/myanmar-first-executions-in-decades-mark-atrocious-escalation-in-state-repression/)

⁴⁵ อัฟกานิสถาน: แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลประณามการประหารชีวิตต่อสาธารณะของกลุ่มตาลีบัน, 7 ธันวาคม 2565, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2022/12/afghanistan-amnesty-international-condemns-public-execution-by-the-taliban/>

ทางการ**สิงคโปร์**ประหารชีวิตสี่คนเป็นครั้งแรกนับตั้งแต่ปี 2562 หลังศาลยกคำร้องอุทธรณ์ในคดีที่สำคัญ รัฐบาล**อินเดีย**และ**ไต้หวัน**ยังคงงดเว้นการประหารชีวิตเป็นปีที่สองติดต่อกัน

ภาพที่ 6: การประหารชีวิตในสิงคโปร์ (2561-2565)

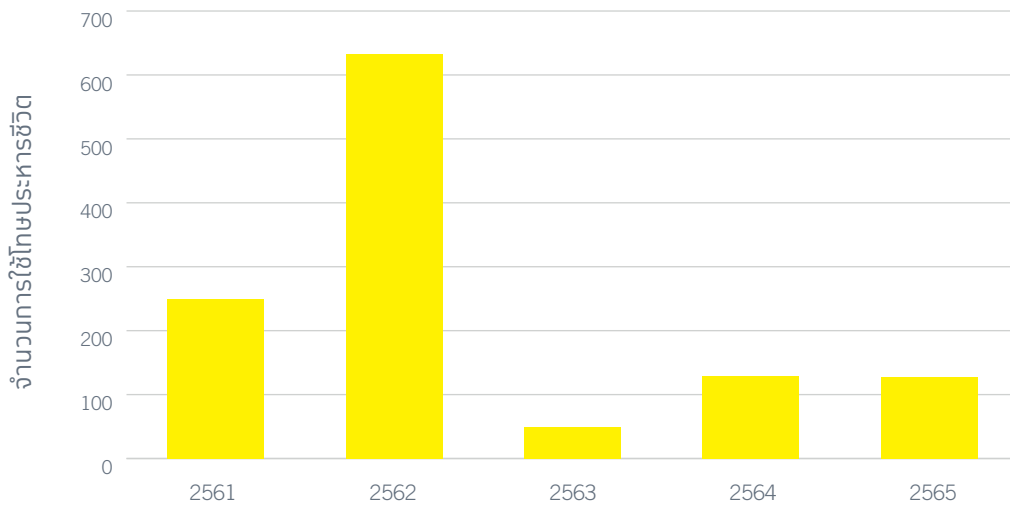

จำนวนการตัดสินประหารชีวิตใหม่ที่บันทึกข้อมูลได้ในระดับภูมิภาค ปี 2565 (861) เพิ่มขึ้น 5% เทียบกับจำนวนรวมในปี 2564 (819) เป็นตัวเลขที่ใกล้เคียงกับตัวเลขที่แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลบันทึกได้ก่อนการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งเป็นการรื้อฟื้นที่ทำให้การพิจารณาคดีโดยศาลในหลายประเทศต้องชะงักลงเป็นการชั่วคราว⁴⁶ การเพิ่มขึ้นนี้ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากข้อมูลซึ่งทางการ**ไทย**ได้เผยแพร่จำนวนการตัดสินประหารชีวิตของศาลชั้นต้นต่อแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ซึ่งก่อนหน้านี้ทางการไทยไม่เคยให้ข้อมูลเช่นนี้มาก่อน ทั้งนี้ ใน**อินเดีย** จำนวนของโทษประหารชีวิตเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในปี 2564 มีการตัดสินประหารชีวิตใหม่ทั้งหมด 165 ครั้ง นับเป็นตัวเลขสูงสุดต่อปีเท่าที่เก็บข้อมูลได้ตั้งแต่ปี 2543⁴⁷ ข้อมูลการตัดสินประหารชีวิตใน**ปากีสถาน** (อย่างน้อย 127 ครั้ง) ยังคงเป็นตัวเลขที่สูงเช่นเดียวกับปี 2564 (อย่างน้อย 129 ครั้ง) แม้ว่าตัวเลขการตัดสินประหารชีวิตในประเทศนี้จะเพิ่มขึ้นในช่วงหลายปีที่ผ่านมา แต่จำนวนรวมในแต่ละปีก็ยังคงต่ำกว่าตัวเลขช่วงก่อนเกิดการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 (ภาพ 7) อัตราการตัดสินโทษประหารชีวิตใหม่ที่สูงใน**อินโดนีเซีย**ในปี 2564 ยังเป็นแนวโน้มที่เกิดขึ้นต่อเนื่องตลอดทั้งปี 2565 ทำให้ตัวเลขรวมต่อปีในประเทศนี้แทบไม่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ (อย่างน้อย 114 ครั้ง ในปี 2564 เป็นอย่างน้อย 112 ครั้ง ในปี 2565) ตัวเลขการตัดสินประหารชีวิตใหม่ใน**สิงคโปร์**ลดลงครึ่งหนึ่ง เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2564 (จาก 10 เป็น 5 ครั้ง)

⁴⁶ ในปี 2561 และ 2562 ตามลำดับ มีการตัดสินประหารชีวิตใหม่ 1,100 ครั้งและ 1,227 ครั้งในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก

⁴⁷ Project 39A, *โทษประหารชีวิตในอินเดีย: รายงานสถิติประจำปี 2565*, มกราคม 2566, project39a.com/annual-statistics-reports

ภาพที่ 7: โทษประหารชีวิตที่บันทึกข้อมูลได้ในปาศสถาน (2561-2565)

จำนวนประเทศที่ใช้โทษประหารชีวิตในปี 2565 (17 ครั้ง) เพิ่มขึ้นเล็กน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2564 และ 2563 (16 ครั้ง) มีข้อมูลว่าศาลในประเทศลาว และเกาหลีใต้ได้ตัดสินประหารชีวิตในปี 2565 แม้จะไม่มีข้อมูลการใช้โทษประหารชีวิตในประเทศเหล่านี้ในปี 2564 ไม่มีข้อมูลการตัดสินประหารชีวิตใหม่ในญี่ปุ่นในปี 2565 แม้ว่าศาลจะตัดสินประหารชีวิตด้วยการแขวนคอในปี 2564

การเก็บตัวเลขเป็นความลับและการจำกัดการเข้าถึงข้อมูลในจีน เกาหลีเหนือ และเวียดนาม รวมทั้งการขาดความโปร่งใสในประเทศอื่นๆ ทำให้เกิดปัญหาในการยืนยันรายงาน และประเมินตัวเลขที่แท้จริงของการใช้โทษประหารชีวิตในภูมิภาคนี้ จากการติดตามข้อมูลเหล่านี้ แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลเชื่อว่า มีการตัดสินโทษประหารชีวิตและการประหารชีวิตหลายพันครั้งที่เกิดขึ้นในจีนช่วงปีที่ผ่านมา ในทำนองเดียวกัน การไม่สามารถเข้าถึงเกาหลีเหนือ และไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลจากสื่อที่เป็นอิสระ ทำให้แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลไม่สามารถยืนยันรายงานและข้อมูลที่ได้รับการเกี่ยวกับการใช้โทษประหารชีวิตในประเทศนี้ได้ แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลมีความเห็นว่า มีแนวโน้มอย่างมากที่จะเกิดการประหารชีวิตในประเทศนี้ รวมทั้งการประหารชีวิตในที่สาธารณะ และมีการกำหนดโทษประหารชีวิตในระดับที่คงที่ รวมทั้งเป็นผลมาจากการพิจารณาอย่างต่อเนื่อง มีข้อกังวลว่าโทษประหารชีวิตได้ถูกใช้กับการกระทำหลายประการ ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ว่าเป็น “อาชญากรรมที่ร้ายแรง” ซึ่งอาจมีการใช้โทษประหารชีวิตได้ตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ หรือเป็นการกระทำที่ไม่อาจถือเป็นความผิดอาญาอย่างชัดเจนตามข้อกำหนดของกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ข้อมูลที่เปิดเผยมาบางส่วนในลาวและเวียดนามชี้ว่า ประเทศเหล่านี้ได้หันกลับมาใช้โทษประหารชีวิตอย่างกว้างขวาง แต่จากข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์เช่นนี้ ทำให้ยากจะประมาณการตัวเลขในปีนี้ได้ ด้วยเหตุดังกล่าว ตัวเลขที่ปรากฏในรายงานนี้ จึงเป็นผลมาจากการติดตามข้อมูลของแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล

การใช้โทษประหารชีวิตในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ยังคงละเมิดมาตรฐานและกฎหมายระหว่างประเทศ ในหลายกรณี ใน**เมียนมา** รัฐบาลทหารยังคงใช้การลงโทษเช่นนี้เป็นเครื่องมือเพื่อปราบปราม ผู้ประท้วงและนักการเมืองฝ่ายค้าน โดยมีการประหารชีวิตชายสี่คนโดยพลการและประหารชีวิต แบบลับ การพิจารณาคดีต่อพวกเขาเกิดขึ้นในศาลที่ถูกกองทัพควบคุม เป็นการพิจารณาคดีลับและ ไม่เป็นธรรมอย่างยิ่ง ภายหลังการประกาศใช้คำสั่งตามกฎหมายการศึกที่ 3/2021⁴⁸ กองทัพได้ถ่ายโอน อำนาจจากศาลพลเรือน มาให้ศาลทหารหรือศาลพิเศษเป็นผู้พิจารณาคดีต่อพลเรือนในหลายเมือง ศาลเหล่านี้พิจารณาคดีที่เกี่ยวข้องกับความผิดหลายประการ รวมทั้งความผิดที่มีโทษประหารชีวิต โดยเป็นการพิจารณาแบบรวบรัดและไม่ให้สิทธิในการอุทธรณ์คดี ข้อมูลที่น่าสนใจในปี 2564 ซึ่งมีการ ใช้โทษประหารชีวิตเพิ่มขึ้น โดยเป็นส่วนหนึ่งของการประหัตประหาร การข่มขู่ และการคุกคาม และ การใช้ความรุนแรงต่อประชาชน รวมทั้งผู้ชุมนุมประท้วงและผู้สื่อข่าวอย่างต่อเนื่องและกว้างขวาง ยังคงเกิดขึ้นต่อไปในปี 2565 แม้ว่าข้อมูลการกำหนดโทษประหารชีวิตในปี 2565 จะลดลง 57% เมื่อ เปรียบเทียบกับปี 2564 (86 ครั้ง) แต่มีรายงานว่ามิผู้ถูกศาลสั่งประหารชีวิต 37 คน ภายหลัง กระบวนการพิจารณาที่ไม่เป็นธรรมที่คล้ายคลึงกัน

มีการใช้โทษประหารชีวิตอย่างกว้างขวางในภูมิภาคนี้ สำหรับความผิดที่ไม่ถึงขั้นเป็น “**อาชญากรรม ที่ร้ายแรง**” ซึ่งอนุญาตให้ใช้โทษประหารชีวิตได้ตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ⁴⁹ มีข้อมูล การประหารชีวิตในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดใน**จีน** รวมทั้ง**สิงคโปร์** ซึ่งมีการประหารชีวิตบุคคล ทั้งหมด 11 คนในปี 2565 ทั้งหมดถูกศาลสั่งประหารชีวิตเชิงบังคับสำหรับความผิดฐานค้ายาเสพติด เรายังเชื่อว่าการประหารชีวิตในฐานะความผิดนี้เกิดขึ้นใน**เวียดนาม** มีข้อมูลการกำหนดโทษประหาร ชีวิตใหม่ในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเกิดขึ้นในประเทศต่างๆ รวมทั้ง

- **บังกลาเทศ** (6 จาก 169 ครั้ง)
- **จีน** (ไม่มีตัวเลข)
- **อินโดนีเซีย** (105 ครั้ง หรือ 94% ของข้อมูลการตัดสินประหารชีวิตทั้งหมด รวมทั้งผู้หญิงเพียง คนเดียวที่ถูกศาลตัดสินประหารชีวิตในประเทศในปี 2565)
- **ลาว** มีข้อมูลการตัดสินประหารชีวิตใหม่ห้าครั้งในความผิดฐานค้ายาเสพติด
- **มาเลเซีย** มีข้อมูลการตัดสินประหารชีวิตใหม่ 16 ครั้ง โดยครั้งหนึ่งเป็นการตัดสินประหารชีวิตใน ความผิดฐานค้ายาเสพติด
- **ปากีสถาน** มีข้อมูลการตัดสินประหารชีวิตใหม่ครั้งเดียวในความผิดฐานค้ายาเสพติด
- **สิงคโปร์** มีข้อมูลการตัดสินประหารชีวิตใหม่ โดยเป็นโทษประหารชีวิตเชิงบังคับห้าครั้งในความผิด ฐานค้ายาเสพติด⁵⁰
- และ**เวียดนาม** (80 ครั้ง หรือ 78% ของข้อมูลรวมทั้งหมด)

⁴⁸ คำสั่งตามกฎหมายการศึก 3/2021, 16 มีนาคม 2564

⁴⁹ ดู น. 13 ในภาพรวมระดับโลกสำหรับรายละเอียดเพิ่มเติม

⁵⁰ จำนวนรวมนี้ครอบคลุมการใช้โทษประหารชีวิตเชิงบังคับต่อชายคนหนึ่ง ซึ่งเป็นผลมาจากการที่สำนักงานอัยการสูงสุด ไม่ออก “หนังสือให้ความช่วยเหลือที่จำเป็น” ศาลมีความเห็นว่าชายคนดังกล่าวเกี่ยวข้องเฉพาะกับการขนส่งยาเสพติด แต่ศาลไม่สามารถใช้ดุลพินิจเพื่อกำหนดโทษระหว่างการใช้โทษประหารชีวิตกับโทษจำคุกตลอดชีวิตพร้อมการเขียนดีได้ เนื่องจากไม่มีการออกหนังสือดังกล่าว

ในประเทศไทย ตัวเลขอย่างเป็นทางการชี้ว่า ยังคงมีนักโทษประหารชีวิตอยู่ 195 คน จนถึงสิ้นปี 2565 โดย 121 คน เป็นนักโทษที่ถูกสั่งประหารชีวิตในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งในจำนวนนี้มีผู้หญิง 14 คน ในเดือนพฤศจิกายน รัฐสภา**ศรีลังกา**ประกาศใช้พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายยาพิษ ผื่น และยาอันตราย กำหนดให้ผู้มีความผิดฐานครอบครองและจำหน่ายยาบ้าในปริมาณ 5 กรัมหรือมากกว่านั้น ได้รับโทษประหารชีวิต⁵¹ ในทางตรงกันข้าม ในเดือนธันวาคม สภานิติบัญญัติปากีสถาน ประกาศใช้พระราชบัญญัติยกเลิกโทษประหารชีวิตสำหรับความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด⁵²

อาชญากรรมด้านเศรษฐกิจ รวมทั้งการทุจริต ซึ่งไม่ใช่ความผิดที่ถึงขั้นเป็น **“อาชญากรรมที่ร้ายแรง”** ตามมาตรฐานและกฎหมายระหว่างประเทศ ยังคงเป็นความผิดที่มีโทษประหารชีวิตในจีน และเวียดนาม ในปีที่ผ่านมา แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลบันทึกข้อมูล 10 คดีที่เกี่ยวข้องกับอดีตเจ้าหน้าที่ ซึ่งศาลตัดสินว่ามีความผิดฐานทุจริตในจีน และถูกตัดสินประหารชีวิตโดยรอลงอาญา ซึ่งอาจขอลดโทษได้หลังครบสองปี ตัวเลขดังกล่าวเป็นจำนวนที่เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนเมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อนหน้านี้

มีข้อมูลการใช้โทษประหารชีวิตกับความผิดทางเพศที่ถึงขั้นทำให้เหยื่อเสียชีวิต แม้จะเป็นความผิดที่ไม่ถึงขั้นเป็น **“อาชญากรรมที่ร้ายแรง”** ในหลายประเทศ รวมทั้ง**บังกลาเทศ** (13 ครั้ง), **อินเดีย** (5 ครั้ง)⁵³ และ**ปากีสถาน** (7 ครั้ง)

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลบันทึกข้อมูลการกำหนดโทษประหารชีวิตใหม่สี่ครั้งใน**ปากีสถาน** ในคดี **“ดูหมิ่นศาสนา/ศาสนา”** ซึ่งเป็นการกระทำที่ไม่ถือว่าเป็นความผิดอาญา ตามข้อกำหนดของกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ

ยังมีผู้ที่กระทำความผิดขณะมีอายุต่ำกว่า 18 ปี และต่อมาถูกศาลตัดสินว่าผิดและลงโทษประหารชีวิตใน**มัลดีฟส์** ชายคนหนึ่งที่ถูกพร่องทางสติปัญญาถูกประหารชีวิตใน**สิงคโปร์**ในเดือนเมษายน⁵⁴

ในหลายประเทศตลอดทั้งในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลกังวลกับขั้นตอนปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานระหว่างประเทศว่าด้วยการพิจารณาคดีที่เป็นธรรม ผู้รายงานพิเศษแห่งสหประชาชาติว่าด้วยสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนในอัฟกานิสถาน แสดงความกังวลอย่างร้ายแรงเกี่ยวกับความเป็นอิสระและคุณสมบัติของบุคคลที่กลุ่มตาลีบันแต่งตั้งให้เป็นผู้พิจารณาคดี

⁵¹ พระราชบัญญัติฉบับที่ 41 พ.ศ. 2565, มีผลบังคับใช้เมื่อ 25 พฤศจิกายน 2565, parliament.lk/uploads/acts/gbills/english/6277.pdf

⁵² สภานิติบัญญัติแห่งปากีสถาน, พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายควบคุมยาเสพติด พ.ศ. 2565., รับรองเมื่อ 20 ธันวาคม 2565, https://na.gov.pk/uploads/documents/63a1b97d961f2_119.pdf

⁵³ Project 39A, *โทษประหารชีวิตในอินเดีย: รายงานสถิติประจำปี 2565*, มกราคม 2566, project39a.com/annual-statistics-reports, p.17.

⁵⁴ แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล, “สิงคโปร์: การแขวนคอที่ทารุณต้องยุติลง หลังการประหารชีวิตชายผู้มีความบกพร่องทางสติปัญญา”, 27 เมษายน 2565, amnesty.org/en/latest/news/2022/04/singapore-abhorrent-hangings-must-end-as-man-with-intellectual-disability-executed/

เหล่านี้ การไม่สามารถแบ่งแยกระหว่างเจ้าหน้าที่ซึ่งทำการสอบสวนกับเจ้าหน้าที่ผู้พิจารณาคดีได้ รวมทั้งข้อกังวลเกี่ยวกับการขาดกระบวนการอันควรตามกฎหมาย⁵⁵

ศาลในหลายประเทศที่ตัดสินประหารชีวิต เป็นศาลที่แต่งตั้งขึ้นโดยใช้อำนาจตามกฎหมายใน สถานการณ์ฉุกเฉิน หรือการใช้ศาลพิเศษเพื่อพิจารณาคดีแทนที่จะใช้ศาลปกติ และการเร่งรัด พิจารณาคดีทั้งใน**บังกลาเทศ อินเดีย** และ**ปากีสถาน** อย่างเช่น ในบังกลาเทศ ศาลตัดสินประหาร ชีวิตบุคคล 14 คน เป็นศาลพิเศษที่เรียกว่าคณะอนุญาโตตุลาการคดีอาญาระหว่างประเทศ ซึ่งเป็น ศาลที่จัดตั้งขึ้นในบังกลาเทศเพื่อสอบสวนอาชญากรรมสงครามและการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่าง ร้ายแรงอื่นๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศในระหว่างสงครามเพื่อเอกราชในปี 2514 เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน รัฐสภา**สิงคโปร์**ออกเสียงรับรองพระราชบัญญัติการขออุทธรณ์คดีหลังชั้นอุทธรณ์ในคดีที่มี โทษประหารชีวิต⁵⁶ กำหนดขั้นตอนปฏิบัติใหม่ กรณีที่บุคคลจะอุทธรณ์คดีหลังการพิจารณาของ ศาลอุทธรณ์ ซึ่งจะยิ่งจำกัดเงื่อนไขที่อนุญาตให้บุคคลที่ต้องโทษประหารชีวิตสามารถอุทธรณ์คดีได้ ภายหลังการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ปกติ เป็นการจำกัดเงื่อนไขและกระบวนการในการยื่นคำร้อง เพื่อขออุทธรณ์ในนาทีสุดท้ายเพื่อให้ระงับการประหารชีวิต

⁵⁵ คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ, ผู้รายงานพิเศษแห่งสหประชาชาติว่าด้วยสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน ในอัฟกานิสถาน, ริชาร์ด เบนเนตต์ (ฉบับพิมพ์ล่วงหน้า), UN Doc. A/HRC/52/84, 9 กุมภาพันธ์ 2566, ย่อหน้า. 51

⁵⁶ รัฐสภาสิงคโปร์, Bill No. 34/2565, parliament.gov.sg/docs/default-source/default-document-library/post-appeal-applications-in-capital-cases-bill-34-2022.pdf

ยุโรปและเอเชียกลาง

แนวโน้มของภูมิภาค

- **เบลารุส** ยังคงเป็นประเทศเดียวในภูมิภาคนี้ที่ยังคงมีการประหารชีวิต
- **คาซัคสถาน** ยกเลิกโทษประหารชีวิตสำหรับความผิดอาญาทุกประเภทและให้สัตยาบันรับรองสนธิสัญญาสหประชาชาติที่สำคัญเกี่ยวกับการยกเลิกโทษประหารชีวิต
- **รัสเซีย** และ **ทาจิกิสถาน** ยังคงปฏิบัติตามข้อตกลงชั่วคราวเพื่อพักใช้การประหารชีวิต
- ภายหลังการลาออกจากการเป็นสมาชิกสภายุโรป **รัสเซีย** ได้ยุติการเป็นประเทศภาคีพิธีสารฉบับที่ 6 ของอนุสัญญาสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรปว่าด้วยการยกเลิกโทษประหารชีวิต (Protocol No. 6 to the European Convention on Human Rights concerning the abolition of the death penalty)

ประเทศ	การประหารชีวิต ที่บันทึกได้ในปี 2565	การตัดสินประหารชีวิต ที่บันทึกได้ในปี 2565	จำนวนผู้ที่ถูกตัดสิน ประหารชีวิตจนถึงสิ้นปี 2565 จากข้อมูลที่มีอยู่
เบลารุส	1	0	1
คาซัคสถาน	0	0	1 ⁵⁷
รัสเซีย	0	0	0
ทาจิกิสถาน	0	0	0

ใน**เบลารุส** ชายคนหนึ่งถูกประหารชีวิต⁵⁸ และเชื่อว่ายังมีชายคนหนึ่งเป็นนักโทษประหารชีวิตจนถึงสิ้นปี 2565⁵⁹ ในเดือนพฤษภาคม ทางกรเบลารุสประกาศใช้กฎหมายใหม่ที่มีโทษประหารชีวิตสำหรับข้อหา “พยายามก่อการร้าย” ซึ่งจะเปิดข้อจำกัดในการใช้โทษประหารชีวิตที่เกี่ยวข้องกับ “อาชญากรรมที่ร้ายแรง”⁶⁰ และเป้าหมายในการยกเลิกโทษประหารชีวิตที่ระบุไว้ในข้อ 6 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง⁶¹ ซึ่งเบลารุสเป็นรัฐภาคี⁶²

⁵⁷ ตามข้อมูลของทางการคาซัคสถาน ในเดือนมกราคม มีการส่งคดีของนักโทษประหารที่เหลื่ออยู่เป็นคนที่สุดท้ายเข้าสู่การพิจารณาเพื่อเปลี่ยนโทษประหารชีวิตเป็นโทษจำคุกตลอดชีวิต อย่างไรก็ตาม จนถึงสิ้นปี 2565 ไม่มีข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะว่าการเปลี่ยนโทษประหารชีวิตนี้หรือไม่

⁵⁸ ศูนย์สิทธิมนุษยชนเวียสนา, “วันที่เสียชีวิตของนักโทษประหารถูกเปิดเผยหลังจากประหารชีวิตไปแล้วว่าหนึ่งปี”, 17 กุมภาพันธ์ 2566, spring96.org/en/news/110810

⁵⁹ แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล, *เบลารุสจะต้องไม่ประหารชีวิตวิกตอร์ เซอร์ฮิล* (Index: EUR 49/1845/2020), 19 กุมภาพันธ์ 2563, [amnesty.org/en/wp-content/uploads/2021/05/EUR4918452020ENGLISH.pdf](https://www.amnesty.org/en/wp-content/uploads/2021/05/EUR4918452020ENGLISH.pdf)

⁶⁰ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (HRC), ความเห็นทั่วไปที่ 36 เกี่ยวกับข้อ 6 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองว่าด้วยสิทธิที่จะมีชีวิตรอด, 3 กันยายน 2562, UN Doc. CCPR/C/GC/36, ย่อหน้า 35

⁶¹ HRC, ความเห็นทั่วไปที่ 36, (เรื่องเดิม) ย่อหน้า 34

⁶² แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล, “เบลารุส: กฎหมายโทษประหารชีวิตฉบับใหม่เป็นการโจมตีสิทธิมนุษยชนขั้นสูงสุด”, 19 พฤษภาคม 2565, [amnesty.org/en/latest/news/2022/05/belarus-new-death-penalty-law-is-the-ultimate-attack-on-human-rights/](https://www.amnesty.org/en/latest/news/2022/05/belarus-new-death-penalty-law-is-the-ultimate-attack-on-human-rights/)

ใน**คาซัคสถาน** กฎหมายที่ตัดโทษประหารชีวิตออกจากกฎหมายของประเทศมีผลบังคับใช้ในเดือนมกราคม⁶³ ในเดือนมีนาคม คาซัคสถานเข้าเป็นรัฐภาคีของพิธีสารเลือกรับฉบับที่ 2 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง โดยไม่มีข้อสงวนใดๆ⁶⁴ ในเดือนมิถุนายน การแก้ไขรัฐธรรมนูญมีผลบังคับใช้ซึ่งมีการยกเลิกโทษประหารชีวิตอยู่ในรัฐธรรมนูญ⁶⁵

⁶³ ในวันที่ 29 ธันวาคม 2564 ประธานาธิบดีของคาซัคสถานลงนามประกาศใช้กฎหมาย Law No. 89-VII, “ว่าด้วยการแก้ไขและการเพิ่มเติมกฎหมายบางฉบับของสาธารณรัฐคาซัคสถานเกี่ยวกับประเด็นเรื่องการยกเลิกโทษประหารชีวิต” กฎหมายดังกล่าวประกาศใช้อย่างเป็นทางการในเดือนมกราคม 2565

⁶⁴ UN, พิธีสารเลือกรับฉบับที่ 2 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองที่มีเป้าหมายยกเลิกโทษประหารชีวิต, 15 ธันวาคม 2532

⁶⁵ *The Astana Times*, “การแก้ไขรัฐธรรมนูญของคาซัคสถานเพื่อขยายการมีส่วนร่วมของประชาชนในรรมาภิบาลของภาครัฐ, 12 พฤษภาคม 2565, astanatimes.com/2022/05/kazakhstans-constitutional-amendments-to-expand-peoples-participation-in-state-governance/

ตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือ

แนวโน้มของภูมิภาค

- การประหารชีวิตที่บันทึกได้เพิ่มขึ้น 59%
- 94% ของการประหารชีวิตที่บันทึกได้ในภูมิภาคนี้เกิดขึ้นในอิหร่าน (70%) และซาอุดีอาระเบีย (24%).
- การประหารชีวิตถูกนำมาใช้อีกครั้งในคูเวตและรัฐปาเลสไตน์เป็นครั้งแรกนับตั้งแต่ปี 2560
- การตัดสินประหารชีวิตที่บันทึกได้ลดลงเล็กน้อยและมีการใช้อำนาจใน 16 ประเทศ ลดลงจาก 17 ประเทศในปี 2564

ประเทศ	การประหารชีวิตที่บันทึกได้ในปี 2565	การตัดสินประหารชีวิตที่บันทึกได้ในปี 2565	จำนวนผู้ที่ถูกตัดสินประหารชีวิตจนถึงสิ้นปี 2565 จากข้อมูลที่มีอยู่
แอลจีเรีย	0	54	+
บาห์เรน	0	2+	41+
อียิปต์	24	538	+
อิหร่าน	576+	+	+
อิรัก	11+	41+	7,900+
อิสราเอล ⁶⁶	0	0	0
จอร์แดน	0	4+	219+
คูเวต	7	16+	24+
เลบานอน	0	2+	+
ลิเบีย	0	18+ ⁶⁷	18+
โมร็อกโก/ ซาฮาราตะวันตก	0	0	82
โอมาน	0	0	+
ปาเลสไตน์ (รัฐ)	5 ⁶⁸	28	238+
กาตาร์	0	+	+
ซาอุดีอาระเบีย	196	12+	21+
ซีเรีย	+	+	+

⁶⁶ แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลจัดว่าอิสราเอลเป็นประเทศที่ยกเลิกโทษประหารชีวิตสำหรับความผิดอาญาทั่วไป เนื่องจากกฎหมายกำหนดให้ใช้โทษประหารชีวิตสำหรับอาชญากรรมบางประเภทเท่านั้น เช่น อาชญากรรมภายใต้ธรรมนูญทหารหรืออาชญากรรมซึ่งเกิดขึ้นจากเจตนาเป็นข้อยกเว้น การประหารชีวิตครั้งสุดท้ายเกิดขึ้นในปี 2505

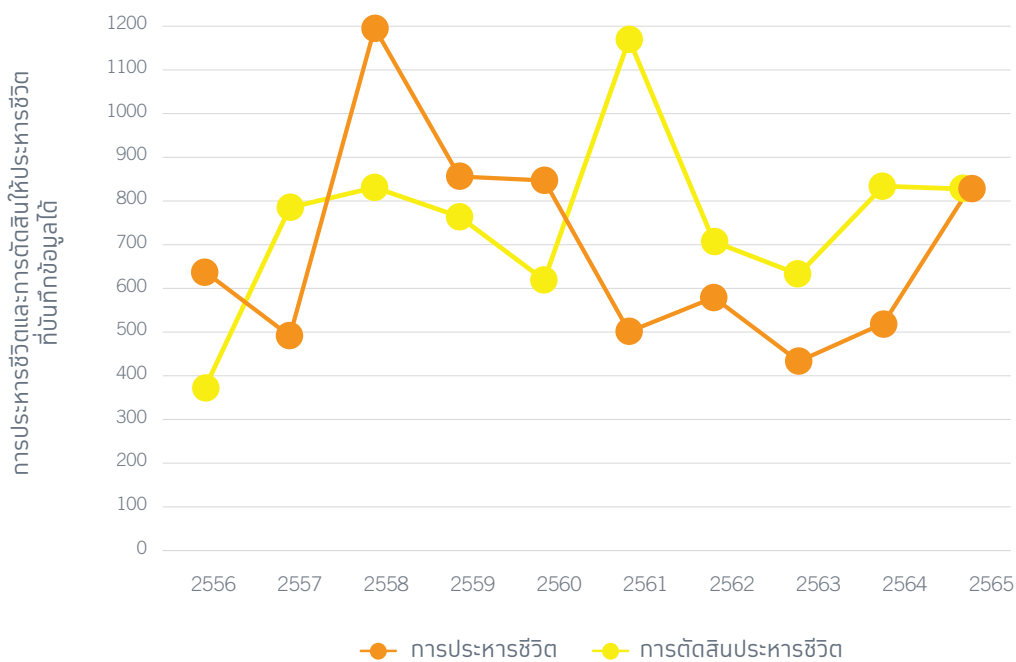
⁶⁷ มีการตัดสินประหารชีวิตที่บันทึกได้ 18 ครั้งโดยศาลในภาคตะวันตกของลิเบีย ซึ่งเป็นพื้นที่ภายใต้การควบคุมของ Government of National Unity (GNU) แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลสามารถยืนยันได้ว่ายังมีการตัดสินประหารชีวิตโดยศาลทหารในภาคตะวันออกของลิเบียภายใต้การควบคุมโดยพวกตินัยของกลุ่มติดอาวุธ Libyan Arab Armed Forces (LAAF) อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการพิจารณาของศาลดังกล่าวเป็นความลับและผู้สังเกตการณ์อิสระไม่ได้มีอำนาจให้เข้าถึง แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลจึงไม่สามารถระบุตัวเลขขึ้นต่ำที่น่าเชื่อถือได้ของจำนวนการตัดสินประหารชีวิต ไม่มีการประหารชีวิตในลิเบียตั้งแต่การขัดแย้งกันด้วยอาวุธในปี 2554

⁶⁸ การประหารชีวิตเหล่านี้เกิดขึ้นโดยรัฐบาลกลุ่มฮามาสที่ปกครองโดยพฤตินัยในฉนวนกาซา

ประเทศ	การประหารชีวิต ที่บันทึกได้ในปี 2565	การตัดสินประหารชีวิต ที่บันทึกได้ในปี 2565	จำนวนผู้ที่ถูกตัดสิน ประหารชีวิตจนถึงสิ้นปี 2565 จากข้อมูลที่มีอยู่
ตูนิเซีย	0	26+	115+
สหรัฐอเมริกา	0	2+	11+
เอมิเรตส์			
เยเมน	4+	78+	84+

จำนวนการประหารชีวิตที่แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลบันทึกได้ในภูมิภาคตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือเพิ่มขึ้นอย่างมากถึง 59% จาก 520 ครั้งในปี 2564 เป็น 825 ครั้งในปี 2565 และการตัดสินประหารชีวิตที่บันทึกได้ลดลงเล็กน้อยจาก 834 ครั้งในปี 2564 เป็น 827 ครั้งในปี 2565

ภาพที่ 8: การประหารชีวิตและการตัดสินให้ประหารชีวิตที่บันทึกข้อมูลได้ในตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือ (2556-2565)

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลบันทึกข้อมูลการประหารชีวิตของ 8 ประเทศในภูมิภาคนี้ ได้แก่ อียิปต์ อิหร่าน อิรัก คูเวต ปาเลสไตน์ (รัฐ) ซาอุดีอาระเบีย ซีเรีย และเยเมน ไม่มีการบันทึกข้อมูลการประหารชีวิตใน**โอมาน**และ**สหรัฐอเมริกาเอมิเรตส์** ซึ่งเป็นประเทศที่มีการประหารชีวิตในปี 2564 การประหารชีวิตถูกนำมาใช้อีกครั้งใน**คูเวต**และ**รัฐปาเลสไตน์**เป็นครั้งแรกนับตั้งแต่ปี 2560 ในเดือนกันยายน รัฐบาลกลุ่มฮามาสที่ปกครองโดยพฤตินัยในฉนวนกาซาได้ประหารชีวิตบุคคล 5 คน โดยเป็นความผิดฐานฆ่าผู้อื่น 3 คน และข้อหาเป็นสายลับให้อิสราเอล 2 คน ในเดือนพฤศจิกายน **คูเวต**ประหารชีวิต

บุคคล 7 คน ซึ่งได้แก่หญิงชาวอิรัก 1 คน ชายชาวซีเรีย 1 คน ชายชาวปากีสถาน 1 คน และชายชาวคูเวต 4 คน⁶⁹ เทียบกับปี 2564 การประหารชีวิตที่บันทึกได้ลดลงในประเทศต่อไปนี้: อิหร่าน (83 เป็น 24) อิรัก (17 เป็น 11) และเยเมน (14 เป็น 4) การประหารชีวิต 825 ครั้งที่บันทึกได้ในภูมิภาคนี้ในปี 2565 นับเป็นจำนวนสูงสุดเท่าที่แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลได้บันทึกมานับตั้งแต่ปี 2560

อิหร่านและซาอุดีอาระเบียเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้การประหารชีวิตที่บันทึกได้เพิ่มขึ้นอย่างมากในปี 2565 ในจำนวนการประหารชีวิตทั้งหมดที่บันทึกได้ในภูมิภาคนี้ 94% เกิดขึ้นในอิหร่าน (70%) และซาอุดีอาระเบีย (24%)

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลบันทึกการประหารชีวิตได้ 576 ครั้งใน**อิหร่าน** ซึ่งเพิ่มขึ้น 83% เทียบกับปี 2564 ที่บันทึกการประหารชีวิตได้ 314 ครั้ง⁷⁰ ในการประหารชีวิต 576 ครั้งที่แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลบันทึกได้เป็นความผิดฐานฆ่าผู้อื่น 279 ครั้ง (48%) เป็นความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด 255 ครั้ง (44%) เป็นคดีข่มขืน 21 ครั้ง เป็นข้อหา *moharebeh* (แสดงความเป็นปรปักษ์ต่อพระเจ้า)⁷¹ 18 ครั้ง และเป็นอาชญากรรมที่ไม่ทราบข้อมูล 3 ครั้ง การประหารชีวิต 2 ครั้งเกิดขึ้นต่อหน้าสาธารณะ และมีการประหารชีวิตผู้หญิง 12 คน ตลอดทั้งปี ทาง*อิหร่าน*ได้ประหารชีวิตบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีในขณะที่กระทำความผิดตามที่ถูกต้องตัดสินจำนวน 5 คน⁷² การเพิ่มขึ้นของการประหารชีวิตสำหรับความผิดฐานฆ่าผู้อื่นและเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นสาเหตุหลักของการเพิ่มขึ้นสูงมากถึง 83% ของการประหารชีวิตที่บันทึกได้ใน*อิหร่าน* การประหารชีวิตที่บันทึกได้สำหรับความผิดฐานฆ่าผู้อื่นเพิ่มขึ้นสูงถึง 75% จาก 159 ครั้งในปี 2564 เป็น 279 ครั้งในปี 2565 และสำหรับความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเพิ่มขึ้นสูงมากถึง 93% จาก 132 ครั้งในปี 2564 เป็น 255 ครั้งในปี 2565⁷³ ทาง*อิหร่าน*ยังคงใช้โทษประหารชีวิตเป็นเครื่องมือปราบปรามทางการเมือง และประหารชีวิตสมาชิกชนกลุ่มน้อยชาติพันธุ์อย่างไม่ได้สัดส่วน ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการเลือกปฏิบัติและการปราบปรามกลุ่มเหล่านี้ที่ฝังรากลึกมาเป็นเวลานาน⁷⁴

⁶⁹ แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล, *คูเวต: ทางความต้องการยุติการประหารชีวิตนักโทษ 7 คนที่กำลังจะเกิดขึ้น* (News story, 15 พฤศจิกายน 2565), <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2022/11/kuwait-authorities-must-halt-imminent-execution-of-seven-prisoners/>; “คูเวตแขวนคอ 7 คนในการประหารชีวิตครั้งแรกนับตั้งแต่ปี 2560”, Al Jazeera, 16 พฤศจิกายน 2565, <https://www.aljazeera.com/news/2022/11/16/kuwait-executes-seven-people-despite-international-outcry>

⁷⁰ การประหารชีวิตจำนวนมากเกิดขึ้นใน*อิหร่าน*ในปี 2565 ภายหลังการพิจารณาคดีที่ไม่เป็นธรรมอย่างยิ่ง

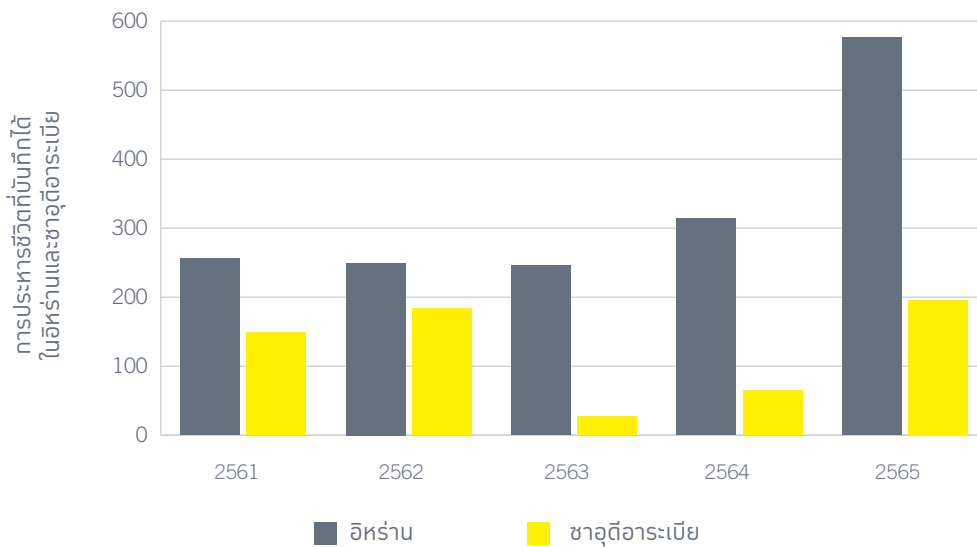
⁷¹ 2 ครั้งเกี่ยวข้องกับการชุมนุมประท้วงทั่วประเทศที่เกิดขึ้นใน*อิหร่าน*ตั้งแต่วันที่ 16 กันยายน 2565

⁷² กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศห้ามไว้อย่างเด็ดขาดไม่ให้ใช้โทษประหารชีวิตสำหรับบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ในขณะที่กระทำความผิดตามที่ถูกต้องตัดสิน

⁷³ ระหว่างปี 2561 และ 2563 ทาง*อิหร่าน*ได้ลดการประหารชีวิตในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดลงอย่างมาก อย่างไรก็ตาม ในปี 2564 มีการประหารชีวิตอย่างน้อย 132 คนในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด คิดเป็น 42% ของการประหารชีวิตที่บันทึกได้ทั้งหมด และเป็นการเพิ่มขึ้นกว่า 5 เท่าจากปี 2563 (23 ครั้ง) แต่กฎหมายก็ยังกำหนดให้มีโทษประหารชีวิตเชิงบังคับ กรณีที่ศาลตัดสินว่าจำเลยมีความผิดฐานครอบครองยาเสพติดในปริมาณหนึ่ง โดยปริมาณเหล่านี้จะแปรผันไปตามชนิดของยาเสพติด

⁷⁴ แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล, *อิหร่าน: การประหารชีวิตอย่างต่อเนื่องต้องยุติลง* (News story, 27 กรกฎาคม 2565), <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2022/07/iran-horrific-wave-of-executions-must-be-stopped>

ภาพที่ 9: การประหารชีวิตที่บันทึกได้ในอิหร่านและซาอุดีอาระเบีย (2561-2565)

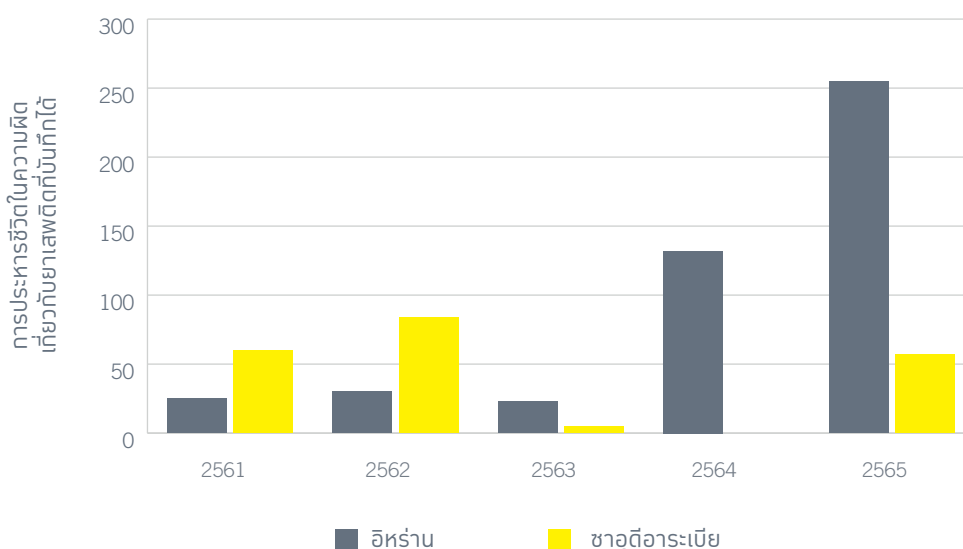
ใน**ซาอุดีอาระเบีย** Saudi Press Agency ซึ่งเป็นสำนักข่าวทางการของรัฐบาลซาอุดีอาระเบียได้เผยแพร่รายละเอียดอย่างเป็นทางการของการประหารชีวิตบุคคล 148 คน ซึ่งเป็นหญิง 1 คนและชาย 147 คนในปี 2565 ตามประกาศของรัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทย ในการประหารชีวิต 148 ครั้งตามที่รายงานเป็นความผิดฐานก่อการร้าย 84 ครั้ง เป็นความผิดฐานฆ่าผู้อื่น 33 ครั้ง เป็นความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด 20 ครั้ง เป็นคดีข่มขืนและลักพาตัว 4 ครั้ง เป็นคดีข่มขืน ปล้นทรัพย์ และความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด 3 ครั้ง เป็นความผิดฐานฆ่าผู้อื่นและข่มขืน 1 ครั้ง เป็นคดีข่มขืน 1 ครั้ง เป็นคดีปล้นทรัพย์ ทำร้ายร่างกาย และพยายามฆ่า 1 ครั้ง และเป็นคดีปล้นทรัพย์ ข่มขืน และทรมาน 1 ครั้ง ใน 148 คนที่มีการรายงานว่าถูกประหารชีวิตเป็นพลเมืองซาอุดีอาระเบีย 112 คน คนอื่นๆ เป็นชาวต่างชาติจากประเทศต่อไปนี้: อียิปต์ (4) เอธิโอเปีย (3) อินโดนีเซีย (2) จอร์แดน (3) เมียนมา (1) เนปาล (1) ไนจีเรีย (2) ปากีสถาน (3) ปาเลสไตน์ (รัฐ) (1) ซีเรีย (6) และเยเมน (10)

อย่างไรก็ตาม เพื่อตอบสนองต่อคำร้องขอของแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลสำหรับข้อมูลเกี่ยวกับการใช้โทษประหารชีวิตภายในประเทศ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งซาอุดีอาระเบียแจ้งทางองค์กรว่ามีการประหารชีวิตบุคคล 196 คนในปี 2565 ซึ่งเป็นจำนวนสามเท่าของการประหารชีวิต 65 ครั้งที่บันทึกได้ในปี 2564 และนับเป็นจำนวนสูงสุดที่แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลบันทึกได้ในประเทศนี้ในระยะเวลา 30 ปี ใน 196 คนที่ถูกประหารชีวิต คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งซาอุดีอาระเบียแจ้งว่าเป็นความผิดฐานก่อการร้าย 85 คนและความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด 57 คน การประหารชีวิตบุคคล 57 คนในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดแสดงถึงการกลับมาใช้การประหารชีวิตอีกครั้งสำหรับ

ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในซาอุดีอาระเบียหลังจากมีข้อตกลงชั่วคราวเพื่อพักใช้การประหารชีวิตสำหรับความผิดเหล่านี้ตั้งแต่ปี 2563 ตามข้อมูลจากคณะกรรมการ⁷⁵

การประหารชีวิตที่บันทึกได้ยังคงเพิ่มขึ้นในอัตราที่น่าตกใจสองปีติดต่อกันในซาอุดีอาระเบีย ซึ่งตรงกันข้ามอย่างสิ้นเชิงกับการประหารชีวิต 27 ครั้งที่บันทึกได้ในประเทศนี้ในปี 2563 เพียงวันเดียวในเดือนมีนาคม ทางซาอุดีอาระเบียมีการประหารชีวิตหมู่ถึง 81 คน⁷⁶ ข้อเท็จจริงที่ว่าจำนวนการประหารชีวิตที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งซาอุดีอาระเบียแจ้งต่อแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลสูงกว่าที่ประกาศโดย Saudi Press Agency เป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดข้อกังวลอย่างมากเกี่ยวกับความโปร่งใสของซาอุดีอาระเบียเกี่ยวกับการใช้โทษประหารชีวิต

ภาพที่ 10: การประหารชีวิตในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่บันทึกได้ในอิหร่านและซาอุดีอาระเบีย (2561-2565)

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลบันทึกข้อมูลการตัดสินประหารชีวิตของทุกประเทศในภูมิภาคนี้ ยกเว้น อิสราเอล โมร็อกโก/ชาฮาราตะวันตก และโอมาน รวมทั้งหมด 16 ประเทศ (ลดลงจาก 17 ประเทศ ในปี 2564) ในการตัดสินประหารชีวิต 827 ครั้งที่บันทึกได้ในปี 2565 จำนวน 538 ครั้ง (65%) เกิดขึ้น

⁷⁵ ในเดือนมกราคม 2564 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งซาอุดีอาระเบียได้แจ้งว่ามีการประกาศใช้ข้อตกลงชั่วคราวเพื่อพักใช้การประหารชีวิตในคดียาเสพติด; HRC International (บัญชีคดีตัวอย่างเป็นการของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งซาอุดีอาระเบีย), ข้อความในทวีตเตอร์, 18 มกราคม 2564, twitter.com/HRCSaudi_EN/status/1351087958565281793: “#ซาอุดีอาระเบียลดการใช้โทษประหารชีวิตอย่างมากในปี 2563”

⁷⁶ แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล, ซาอุดีอาระเบีย: การประหารชีวิตหมู่ 81 คนแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการยกเลิกโทษประหารชีวิต (News story, 15 มีนาคม 2565), <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2022/03/saudi-arabia-mass-execution-of-81-men-shows-urgent-need-to-abolish-the-death-penalty>

ในอียิปต์⁷⁷ ในการตัดสินประหารชีวิต 538 ครั้งเป็นความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด 7 ครั้ง เป็นคดีข่มขืน และความผิดอื่นๆ เกี่ยวกับเพศ 13 ครั้ง และเป็นการประหารชีวิตผู้หญิง 47 ครั้ง เทียบกับปี 2564 การตัดสินประหารชีวิตที่บันทึกได้เพิ่มขึ้นในแอลจีเรีย (9 เป็น 54) บาห์เรน (0 เป็น 2) อียิปต์ (356 เป็น 538) คูเวต (5 เป็น 16) ปาเลสไตน์ (รัฐ) (21 เป็น 28) ซาอุดีอาระเบีย (8 เป็น 12) ตุรกี (3 เป็น 26) ในทางตรงกันข้าม การตัดสินประหารชีวิตลดลงอย่างมากในอิรัก (91 เป็น 41) จอร์แดน (11 เป็น 4) เลบานอน (12 เป็น 2) และเยเมน (298 เป็น 78) แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลสามารถยืนยันได้ว่าการตัดสินประหารชีวิตในอิหร่าน แต่ไม่มีข้อมูลมากพอที่จะระบุตัวเลขขึ้นต่ำที่น่าเชื่อถือได้ มีการลดโทษอย่างน้อย 20 ครั้งและการอภัยโทษอย่างน้อย 7 ครั้งเกิดขึ้นในภูมิภาคนี้

⁷⁷ การตัดสินประหารชีวิตจำนวนมากเกิดขึ้นภายหลังการพิจารณาคดีที่ไม่เป็นธรรมอย่างยิ่ง รวมทั้งโดยศาลฉุกเฉิน ทั้งยังมีรายงานที่น่าเชื่อถือถึงการทรมานและการบังคับบุคคลให้สูญหาย

แอฟริกาทางตอนใต้ของทะเลทรายซาฮารา

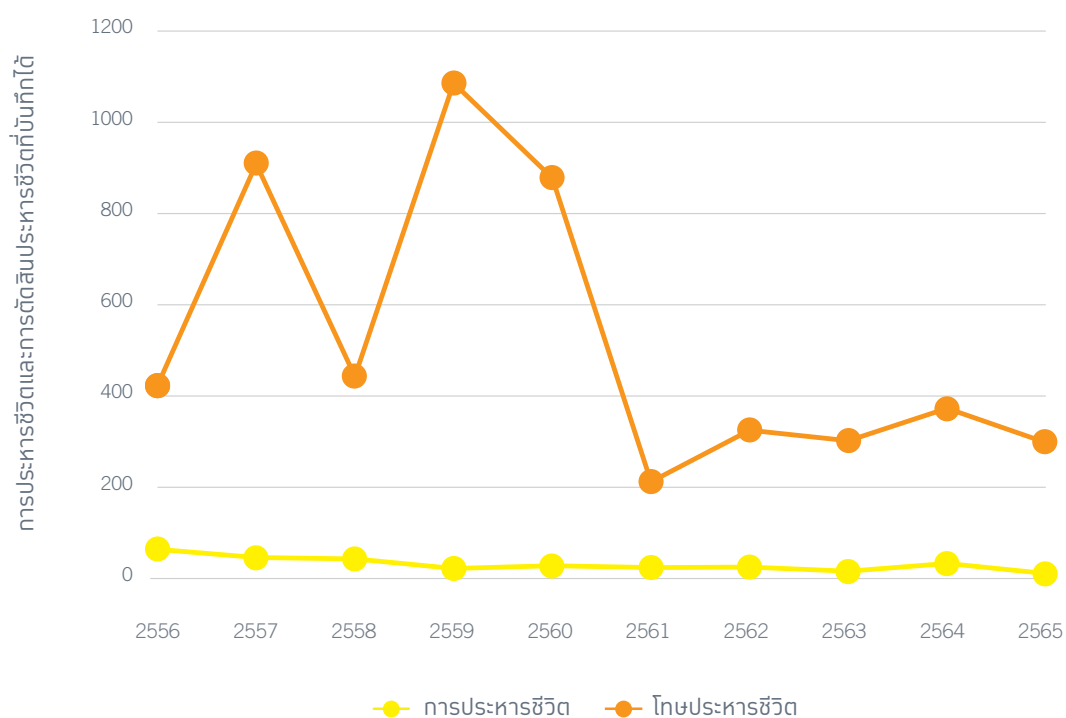
แนวโน้มของภูมิภาค

- มีข้อมูลการใช้โทษประหารชีวิตลดลงในภูมิภาคนี้ การประหารชีวิตที่บันทึกได้ลดลง 67% และการตัดสินประหารชีวิตที่บันทึกได้ลดลง 20%
- มีการประหารชีวิตที่บันทึกได้ใน 2 ประเทศ ได้แก่ **โซมาเลีย** และ **ซูดานใต้** ซึ่งลดลง 1 ประเทศเมื่อเทียบกับปี 2564
- มีการตัดสินประหารชีวิตที่บันทึกได้ใน 16 ประเทศ ซึ่งลดลง 3 ประเทศเมื่อเทียบกับปี 2564
- **เซียร์ราลีโอน** และ **สาธารณรัฐแอฟริกากลาง** ยกเลิกโทษประหารชีวิตสำหรับความผิดอาญาทุกประเภท **อิเควทอเรียลกินี** และ **แซมเบีย** ยกเลิกโทษประหารชีวิตสำหรับความผิดอาญาทั่วไปเท่านั้น

ประเทศ	การประหารชีวิตที่บันทึกได้ในปี 2565	การตัดสินประหารชีวิตที่บันทึกได้ในปี 2565	จำนวนผู้ที่ถูกตัดสินประหารชีวิตจนถึงสิ้นปี 2565 จากข้อมูลที่มีอยู่
บอตสวานา	0	1	7
บูร์กินาฟาโซ	0	0	0
แคเมอรูน	0	0	250+
สาธารณรัฐแอฟริกากลาง	0	0	0
คอโมโรส	0	2	12
สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก	0	76+	166+
อิเควทอเรียลกินี	0	0	
เอริเทรีย	0	0	
เอสวาตีนี	0	0	1
เอธิโอเปีย	0	2+	+
แกมเบีย	0	9	13
กานา	0	7	172
เคนยา	0	79	656
เลโซโท	0	0	0
ไลบีเรีย	0	0	17
มาลาวี	0	0	+
มาลี	0	8+	8+
มอริเตเนีย	0	5+	163+
ไนเจอร์	0	4+	8+
ไนจีเรีย	0	77+	3,167+
เซียร์ราลีโอน	0	0	0
โซมาเลีย	6+	10+	10+
ซูดานใต้	5+	4+	341+

ประเทศ	การประหารชีวิต ที่บันทึกได้ในปี 2565	การตัดสินประหารชีวิต ที่บันทึกได้ในปี 2565	จำนวนผู้ที่ถูกตัดสิน ประหารชีวิตจนถึงสิ้นปี 2565 จากข้อมูลที่มีอยู่
ซูดาน	0	1+	96+
แทนซาเนีย	0	11	491+
ยูกันดา	0	0	135+
แซมเบีย	0	2+	390+
ซิมบับเว	0	0	61

ภาพที่ 11: การประหารชีวิตและการตัดสินประหารชีวิตที่บันทึกได้ในแอฟริกาทางตอนใต้ของทะเลทรายซาฮารา (2556-2565)

ภูมิภาคแอฟริกาทางตอนใต้ของทะเลทรายซาฮารามีความคืบหน้าที่สำคัญในการต่อต้านโทษประหารชีวิตในปี 2565 จำนวนการประหารชีวิต ประเทศที่มีการประหารชีวิต และการตัดสินประหารชีวิตที่บันทึกได้ลดลงทั้งปดลงอย่างมาก โดยมี 2 ประเทศที่ได้ยกเลิกโทษประหารชีวิตสำหรับความผิดอาญาทุกประเภท และอีก 2 ประเทศที่ยกเลิกโทษประหารชีวิตสำหรับความผิดอาญาทั่วไปเท่านั้น

การประหารชีวิตที่บันทึกได้ในภูมิภาคนี้ลดลง 67% จาก 33 ครั้งในปี 2564 เป็น 11 ครั้งในปี 2565 มีการประหารชีวิตที่บันทึกได้ใน 2 ประเทศ ได้แก่ **โซมาเลีย** และ **ซูดานใต้** ซึ่งเป็นจำนวนประเทศที่มีการประหารชีวิตต่ำสุดเท่าที่แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลบันทึกได้ในภูมิภาคนี้ตั้งแต่ปี 2560 ไม่มีการ

บันทึกข้อมูลการประหารชีวิตใน**บอตสวานา** ซึ่งมีการประหารชีวิตในปี 2564 เมื่อเทียบกับปี 2564 การประหารชีวิตที่บันทึกได้ใน**โซมาเลีย**ลดลงอย่างมากจาก 21 เป็น 6 ครั้ง และใน**ซูดานใต้**ลดลงจาก 9 เป็น 5 ครั้ง

การตัดสินประหารชีวิตที่บันทึกได้ลดลง 20% จาก 373 ครั้งในปี 2564 เป็น 298 ครั้งในปี 2565 มีการตัดสินประหารชีวิตที่บันทึกได้ในปี 2565 ใน 16 ประเทศ โดยลดลง 3 ประเทศเมื่อเทียบกับปี 2564 การตัดสินประหารชีวิตที่ลดลง 20% เกิดจากการลดลงอย่างมากของการตัดสินประหารชีวิตในประเทศต่อไปนี้ในปี 2565 เทียบกับปี 2564: บอตสวานา (6 เป็น 1 ครั้ง) แคเมอรูน (4 เป็น 0 ครั้ง) สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก (81 เป็น 76 ครั้ง) มาลาวี (11 เป็น 0 ครั้ง) มาลี (48 เป็น 8 ครั้ง) โซมาเลีย (27 เป็น 10 ครั้ง) เซียร์ราลีโอน (23 เป็น 0 ครั้ง) ซูดานใต้ (10 เป็น 4 ครั้ง) ซูดาน (7 เป็น 1 ครั้ง) แม้ว่าจะมีการลดลงเหล่านี้ แต่กลับมี 2 ประเทศที่มีการตัดสินโทษประหารชีวิตที่บันทึกได้เพิ่มขึ้นอย่างมากในปี 2565 เทียบกับปี 2564: เคนยา (14 เป็น 79 ครั้ง) และไนจีเรีย (56 เป็น 77 ครั้ง)

มีการลดโทษอย่างน้อย 240 ครั้ง มีการรื้อถอนโทษอย่างน้อย 67 ครั้ง และมีการล้างมลทินอย่างน้อย 27 ครั้งเกิดขึ้นในหลายประเทศในภูมิภาคนี้ มีการลดโทษเป็นจำนวนมากเกิดขึ้นในประเทศต่อไปนี้: เคนยา (12) มาลาวี (25) ไนจีเรีย (48) เซียร์ราลีโอน (117) และแซมเบีย (30) ในไนจีเรีย นักโทษ 56 คนได้รับการรื้อถอนโทษจากการ ในขณะนี้นักโทษ 20 คนในเคนยา และ 5 คนในซิมบับเวได้รับการล้างมลทินจากศาล จนถึงสิ้นปี มีนักโทษประหารชีวิตอย่างน้อย 6,168 คนในแอฟริกาทางตอนใต้ของทะเลทรายซาฮารา โดยที่อยู่ในไนจีเรียคิดเป็น 51% (3,167) ของจำนวนที่บันทึกได้

มี 4 ประเทศในภูมิภาคนี้ยกเลิกโทษประหารชีวิตอย่างสิ้นเชิงหรือบางส่วน: **เซียร์ราลีโอน**และ**สาธารณรัฐแอฟริกากลาง**ยกเลิกโทษประหารชีวิตสำหรับความผิดอาญาทุกประเภท ในขณะที่**อียิปต์**และ**แซมเบีย**ยกเลิกโทษประหารชีวิตสำหรับความผิดอาญาทั่วไปเท่านั้น

ใน**เซียร์ราลีโอน** ในวันที่ 21 เมษายน 2565 กฎหมายยกเลิกโทษประหารชีวิต พ.ศ. 2564 ที่ตัดโทษประหารชีวิตออกจากกฎหมายของประเทศได้ประกาศใช้อย่างเป็นทางการ⁷⁸ ในวันที่ 27 พฤษภาคม 2565 รัฐสภาของ**สาธารณรัฐแอฟริกากลาง**ออกเสียงสนับสนุนร่างกฎหมายยกเลิกโทษประหารชีวิตในประเทศ⁷⁹ 1 เดือนต่อมา วันที่ 27 มิถุนายน 2565 ประธานาธิบดีโฟสแต็ง-อาร์ทิมูร์ ตูเดราลงนามเพื่อประกาศใช้กฎหมาย⁸⁰

ในวันที่ 19 กันยายน **เตโอดโร อังเกมา โอบียง มังเก รองประธานาธิบดีของอียิปต์** ประกาศว่าอียิปต์ได้ยกเลิกโทษประหารชีวิตแล้ว⁸¹ ซึ่งเกิดขึ้นหลังจากการลงนามสนับสนุน

⁷⁸ กฎหมายยกเลิกโทษประหารชีวิต พ.ศ. 2564, ส่วนเพิ่มเติมของรัฐกิจจานุเบกษาเซียร์ราลีโอนฉบับที่ CXLXIII, หมายเลข 22, 21 เมษายน 2565 ในปีก่อนหน้า วันที่ 23 กรกฎาคม 2564 รัฐสภาของเซียร์ราลีโอนออกเสียงสนับสนุนร่างกฎหมายยกเลิกโทษประหารชีวิต ในวันที่ 8 ตุลาคม 2564 ประธานาธิบดีจูเลียส มาดา ลงนามรับรองร่างกฎหมาย อย่างไรก็ตามกฎหมายดังกล่าวประกาศใช้อย่างเป็นทางการในวันที่ 21 เมษายน 2565

⁷⁹ “สาธารณรัฐแอฟริกากลางยกเลิกโทษประหารชีวิต”, *Vatican News*, 28 พฤษภาคม 2565, <https://www.vatican-news.va/en/world/news/2022-05/central-african-republic-abolishes-death-penalty.html>

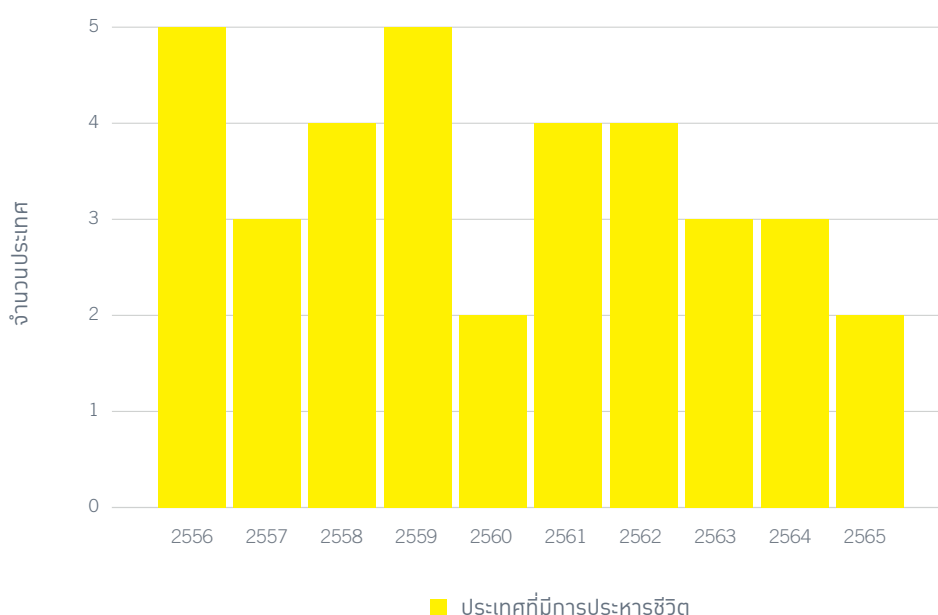
⁸⁰ Portant abolition de la peine de mort en République Centrafricaine, “Loi No. 22.011”, 27 Juin 2022.

⁸¹ เตโอดโร อังเกมา, *Tweet* (19 กันยายน 2565), <https://twitter.com/teonguema/status/157183788859317186>

ประมวลกฎหมายอาญาฉบับใหม่ลงวันที่ 17 สิงหาคม 2565 โดยประธานาธิบดี เตโอโดโร โอเบียง อังเกมา อัมบาโซโก⁸² ประมวลกฎหมายอาญาในอิเควทอเรียลกินีไม่กำหนดให้ใช้โทษประหารชีวิตอีกต่อไป อย่างไรก็ตาม จนถึงสิ้นปียังคงมีโทษประหารชีวิตอยู่ในประมวลกฎหมายทหารสำหรับอาชญากรรมภายใต้ธรรมนูญทหาร⁸³

ในวันที่ 23 ธันวาคม สำนักงานประธานาธิบดีของแซมเบียประกาศว่าประธานาธิบดีฮาเคนเด อิชิลามา เห็นชอบร่างประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับแก้ไข) หมายเลข 25 ปี 2565 ซึ่งยกเลิกโทษประหารชีวิตในประมวลกฎหมายอาญาของประเทศ⁸⁴ ประมวลกฎหมายอาญาได้รับการแก้ไขเพื่อเปลี่ยนโทษประหารชีวิตเป็นโทษจำคุกตลอดชีวิต และไม่กำหนดให้ใช้โทษประหารชีวิตอีกต่อไป⁸⁵ อย่างไรก็ตาม จนถึงสิ้นปี ยังคงมีโทษประหารชีวิตอยู่ในกฎหมายการป้องกันประเทศของแซมเบียสำหรับอาชญากรรมภายใต้ธรรมนูญทหาร⁸⁶

ภาพที่ 12: จำนวนประเทศในแอฟริกาทางตอนใต้ของทะเลทรายซาฮาราที่มีข้อมูลว่ามีการประหารชีวิต (2556-2565)

⁸² Del Código Penal en la República de Guinea Ecuatorial, Ley No 4/2022, 17 de Agosto.

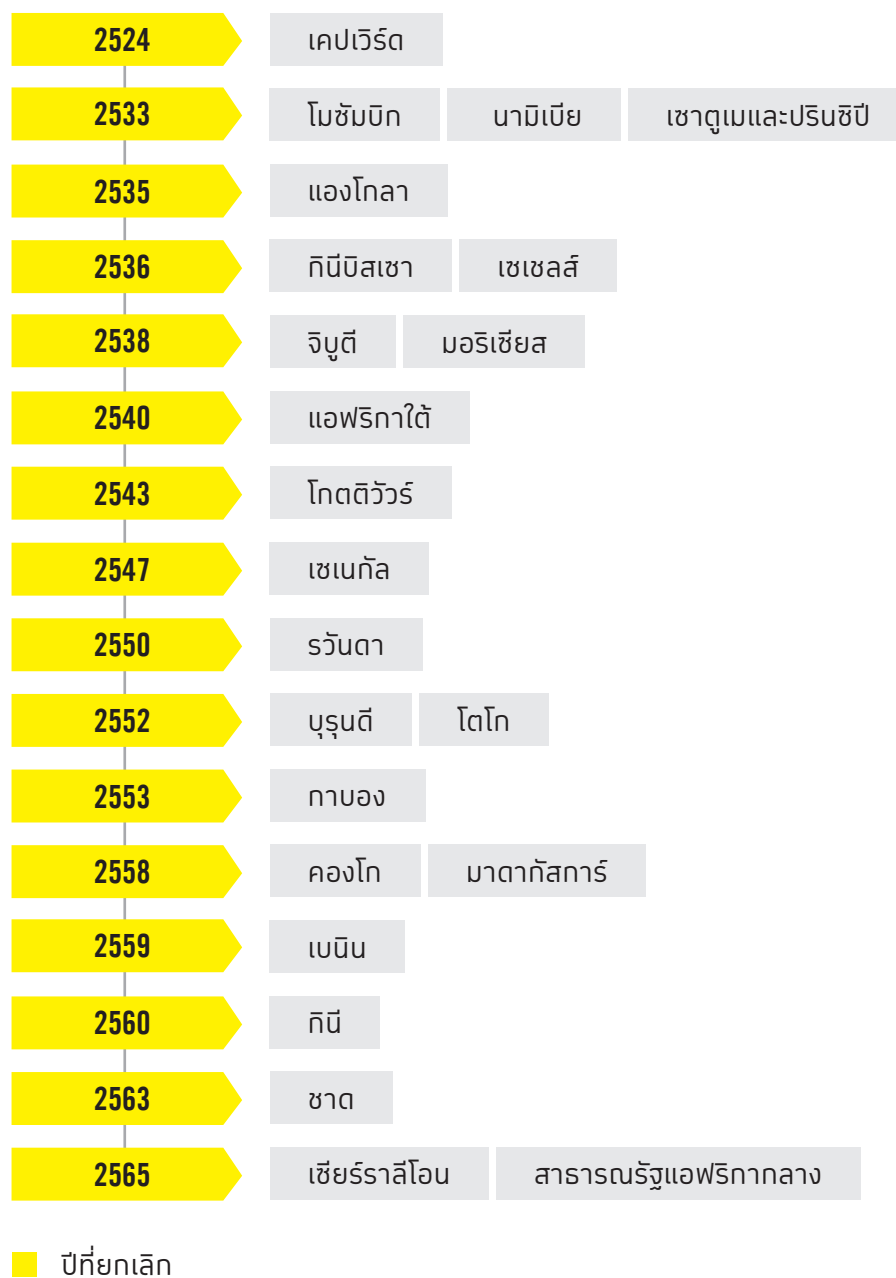
⁸³ Código de Justicia Militar.

⁸⁴ สำนักงานประธานาธิบดี, *ใบแจ้งข่าว*, “ประธานาธิบดีฮาเคนเด อิชิลามา เห็นชอบให้ประกาศใช้ร่างประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับแก้ไข) หมายเลข 25 ปี 2565 ยกเลิกการใช้โทษประหารชีวิตและความผิดฐานหมิ่นประมาททางอาญาต่อประธานาธิบดี” (23 ธันวาคม 2565)

⁸⁵ ร่างประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับแก้ไข) ปี 2565, หมายเลข 25 ปี 2565

⁸⁶ กฎหมายการป้องกันประเทศ, หมวด 106 ของกฎหมายของแซมเบีย

ภาพที่ 13: ประเทศที่ยกเลิกโทษประหารชีวิตสำหรับความผิดอาญาทุกประเภทในแอฟริกาทางตอนใต้
ของทะเลทรายซาฮารา

ภาคผนวก I: การประหารชีวิต และการตัดสินให้ประหารชีวิต ที่มีการบันทึกข้อมูลในปี 2565

รายงานฉบับนี้ครอบคลุมการใช้โทษประหารชีวิตผ่านกระบวนการศาล ไม่รวมการสังหารนอกกระบวนการกฎหมาย แอมเนสตี อินเตอร์เนชันแนลรายงานเฉพาะตัวเลขที่สามารถยืนยันได้อย่างสมเหตุสมผล แม้ว่าตัวเลขที่แท้จริงในบางประเทศอาจสูงกว่านี้มาก รัฐบาลบางแห่งจงใจปกปิดขั้นตอนการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้โทษประหารชีวิต ส่วนรัฐอื่น ๆ ไม่ได้เก็บข้อมูลหรือไม่ยอมเผยแพร่ตัวเลข คำตัดสินลงโทษประหารชีวิตและการประหารชีวิต

เครื่องหมาย “+” ที่ตามหลังชื่อประเทศ อย่างเช่น อิรัก (11+) หมายถึง แอมเนสตี อินเตอร์เนชันแนลยืนยันว่า มีการประหารชีวิตหรือการตัดสินให้ประหารชีวิตในอิรัก 11 ครั้ง แต่เชื่อน่าจะมีมากกว่า 11 ครั้ง ส่วนเครื่องหมาย “+” ที่อยู่หลังประเทศและไม่มีตัวเลขอยู่ด้านหน้า อย่างเช่น เวียดนาม (+) หมายถึง แอมเนสตี อินเตอร์เนชันแนล ประมวลข้อมูลจากหลักฐานและเชื่อว่าการประหารชีวิตหรือการตัดสินให้ประหารชีวิต (มากกว่าหนึ่งครั้ง) ในประเทศนั้น เพียงแต่ไม่มีข้อมูลมากพอที่จะระบุตัวเลขขั้นต่ำที่น่าเชื่อถือได้ สำหรับการคำนวณตัวเลขรวมในระดับโลกและระดับภูมิภาค เครื่องหมาย “+” ให้นับว่าเป็น 2 รวมทั้งกรณีของจีน

การประหารชีวิตที่บันทึกได้ในปี 2565

จีน 1,000+	คูเวต 7	เบลารุส 1
อิหร่าน 576+	โซมาเลีย 6+	ญี่ปุ่น 1
ซาอุดีอาระเบีย 196	ซูดานใต้ 5+	อัฟกานิสถาน +
อียิปต์ 24	รัฐปาเลสไตน์ 5	เกาหลีเหนือ +
สหรัฐฯ 18	เยเมน 4+	ซีเรีย +
อิรัก 11+	บังกลาเทศ 4	เวียดนาม +
สิงคโปร์ 11	เมียนมา 4	

การตัดสินใจประหารชีวิตที่บันทึกได้ในปี 2565

จีน 1,000+	สหรัฐฯ 21	กายอานา 4
อียิปต์ 538	ลิเบีย 18+	ไต้หวัน 3
บังกลาเทศ 169+	คูเวต 16+	บาห์เรน 2+
อินเดีย 165	มาเลเซีย 16+	เอริโอเปีย 2+
ปากีสถาน 127+	ซาอุดีอาระเบีย 12+	เลบานอน 2+
อินโดนีเซีย 112+	แทนซาเนีย 11	สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ 2+
ไทย 104	โซมาเลีย 10+	แซมเบีย 2+
เวียดนาม 102+	แกมเบีย 9	คอโมโรส 2
เคนยา 79	มาลี 8+	ซูดาน 1+
เยเมน 78+	ศรีลังกา 8+	บอตสวานา 1
ไนจีเรีย 77+	กานา 7	มัลดีฟส์ 1
สาธารณรัฐประชาธิปไตย	ลาว 5+	เกาหลีใต้ 1
คองโก 76+	มอริเตเนีย 5+	อัฟกานิสถาน +
แอลจีเรีย 54	ตรินิแดดและโตเบโก 5+	อิหร่าน +
อิรัก 41+	สิงคโปร์ 5	เกาหลีเหนือ +
เมียนมา 37+	จอร์แดน 4+	กาตาร์ +
รัฐปาเลสไตน์ 28	ไนเจอร์ 4+	ซีเรีย +
ตูนิเซีย 26+	ซูดานใต้ 4+	

ภาคผนวก II:

ประเทศที่ยกเลิกโทษประหารชีวิตและ ประเทศที่ยังคงบทลงโทษประหารชีวิต

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2565

ประเทศต่าง ๆ เกือบสอง
ในสามของโลกได้ยกเลิก
โทษประหารชีวิตในทาง
กฎหมายและในทางปฏิบัติ
ตัวเลขจนถึงวันที่
31 ธันวาคม 2565
ปรากฏดังนี้

- ยกเลิกโทษประหารชีวิตสำหรับความผิดทาง
อาญาทุกประเภท: 112 ประเทศ
- ยกเลิกโทษประหารชีวิตสำหรับความผิดทาง
อาญาทั่วไปเท่านั้น: 9 ประเทศ
- ยกเลิกโทษประหารชีวิตในทางปฏิบัติ: 23 ประเทศ
- รวมประเทศที่ยกเลิกโทษประหารชีวิตในทาง
กฎหมายหรือในทางปฏิบัติ: 144 ประเทศ
- ประเทศที่ยังคงบทลงโทษประหารชีวิต: 55 ประเทศ

ข้อมูลต่อไปนี้เป็นรายชื่อประเทศที่แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ ประเทศซึ่งยกเลิกโทษประหารชีวิต
สำหรับความผิดทางอาญาทุกประเภท ประเทศซึ่งยกเลิกโทษประหารชีวิตสำหรับความผิดทางอาญา
ทั่วไปเท่านั้น ประเทศซึ่งยกเลิกโทษประหารชีวิตในทางปฏิบัติ และประเทศที่ยังคงบทลงโทษประหาร
ชีวิต

1. ประเทศซึ่งยกเลิกโทษประหารชีวิตสำหรับความผิดทางอาญาทุกประเภท

ประเทศซึ่งไม่มีกฎหมายให้ลงโทษประหารชีวิตสำหรับความผิดทางอาญาใดๆ ประกอบด้วย

แอลเบเนีย อันดอร์รา แองโกลา อาร์เจนตินา อาร์เมเนีย ออสเตรีย ออสเตรเลีย อาเซอร์ไบจาน
เบลเยียม เบนิน บรูไน โบลิเวีย บอสเนียและเฮอร์เซโกวีนา บัลแกเรีย บุรุนดี กาบอง กัมพูชา
แคนาดา ชาด สาธารณรัฐแอฟริกากลาง โคลอมเบีย คองโก หมู่เกาะคุก คอสตาริกา โครเอเชีย
โครเอเชีย ไซปรัส สาธารณรัฐเช็ก เดนมาร์ก จิบูตี สาธารณรัฐโดมินิกัน เอกวาดอร์ เอสโตเนีย ฟิจิ
ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส กาบอง จอร์เจีย เยอรมนี กรีซ กินี กินี-บิสเซา เฮติ ฮอนดูรัส ฮังการี ไอซ์แลนด์
ไอร์แลนด์ อิตาลี คาซัคสถาน คิริบาส คอซอวอ คีร์กีซสถาน ลัตเวีย ลิกเตนสไตน์ ลิทัวเนีย
ลักเซมเบิร์ก มาดากัสการ์ มอลตา หมู่เกาะมาร์แชลล์ มอริเชียส เม็กซิโก ไมโครนีเชีย มอลโดวา

โมนาโก มองโกเลีย มอนเตเนโกร โมซัมบิก นามิเบีย นาอูรู เนปาล เนเธอร์แลนด์ นิวซีแลนด์ นิการากัว นิวเว นอร์มมาชีโตเนีย นอร์เวย์ ปาเลา ปานามา ปาปัวนิวกินี ปารากวัย ฟิลิปปินส์ โปแลนด์ โปรตุเกส โรมาเนีย รวันดา ซามัว ซานมาริโน เซาตูเมและปรินซิปี เซเนกัล เซอร์เบีย เซเชลส์ เซียร์ราลีโอน สโลวาเกีย สโลวีเนีย หมู่เกาะโซโลมอน แอฟริกาใต้ สเปน ชูรินาม สวีเดน สวิตเซอร์แลนด์ ติมอร์-เลสเต โตโก ตูร์เคีย เติร์กเมนิสถาน ตูวาลู ยูเครน สหราชอาณาจักร อูรุกวัย อุซเบกิสถาน วาตูอาตู นครรัฐวาติกัน เวเนซุเอลา

2. ประเทศซึ่งยกเลิกโทษประหารชีวิตสำหรับความผิดทางอาญาทั่วไปเท่านั้น

ประเทศเหล่านี้เป็นประเทศซึ่งโทษประหารชีวิตมีไว้สำหรับอาชญากรรมบางประเภทเท่านั้น เช่น อาชญากรรมภายใต้ธรรมนูญทหาร หรืออาชญากรรมซึ่งเกิดขึ้นจากเงื่อนไขที่เป็นข้อยกเว้นของประเทศ⁸⁷ ประกอบด้วย

บราซิล บูร์กินาฟาโซ ชิลี เอลซัลวาดอร์ อิเควทอเรียลกินี กัวเตมาลา อิสราเอล เปรู แซมเบีย

3. ประเทศซึ่งยกเลิกโทษประหารชีวิตในทางปฏิบัติ

ประเทศเหล่านี้ยังคงไว้ซึ่งโทษประหารชีวิตสำหรับอาชญากรรมทั่วไป เช่น ฆาตกรรม แต่อาจถือได้ว่าได้ยกเลิกโทษประหารชีวิตในทางปฏิบัติ เนื่องจากได้ระงับการประหารชีวิตในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาหรือมากกว่านั้น และยังเชื่อได้ว่ามีนโยบายหรือระเบียบปฏิบัติที่จะไม่ลงโทษประหารชีวิต ประกอบด้วย

แอลจีเรีย บรูไนดารุสซาลาม แคเมอรูน เอริเทรีย เอสวาตินี กานา กรีนดา เคนยา ลาว ไลบีเรีย มาลาวี มัลดีฟส์ มาลี มอริเตเนีย โมร็อกโก/ซาฮาราตะวันตก ไนเจอร์ รัสเซีย⁸⁸ เกาหลีใต้ ศรีลังกา ทาจิกิสถาน แทนซาเนีย ตองกา ตูนิเซีย

4. ประเทศซึ่งยังคงบกลงโทษประหารชีวิต

ประเทศเหล่านี้ยังคงไว้ซึ่งโทษประหารชีวิตสำหรับอาชญากรรมทั่วไป ประกอบด้วย

อัฟกานิสถาน แอนติกาและบาร์บูดา บาฮามาส บาห์เรน บังกลาเทศ บาร์เบโดส เบลารุส เบลีซ บอตสวานา จีน คอโมโรส คิวบา สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก โดมินีกา อียิปต์ เอธิโอเปีย แกมเบีย กายอานา อินเดีย อินโดนีเซีย อิหร่าน อิรัก จาเมกา ญี่ปุ่น จอร์แดน คูเวต เลบานอน เลโซโท ลิเบีย มาเลเซีย เมียนมา ไนจีเรีย เกาหลีเหนือ โอมาน ปากีสถาน ปาเลสไตน์ (รัฐ) กาตาร์ เซนต์คิตส์และเนวิส เซนต์ลูเชีย เซนต์วินเซนต์และเกรนาดีนส์ ซาอุดีอาระเบีย สิงคโปร์ โซมาเลีย ซูดานใต้ ซูดาน ซีเรีย ไต้หวัน ไทย ตริनिแดดและโตเบโก ยูกันดา สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ สหรัฐอเมริกา เวียดนาม เยเมน ซิมบับเว

⁸⁷ ไม่มีข้อมูลการประหารชีวิตในประเทศเหล่านี้เกินกว่า 10 ปี

⁸⁸ รัสเซียประกาศใช้ข้อตกลงชั่วคราวเพื่อพักใช้การประหารชีวิตในเดือนสิงหาคม 2539 อย่างไรก็ตาม มีการประหารชีวิตระหว่างปี 2539 และปี 2542 ในสาธารณรัฐเชเชน

ภาคผนวก III:

การให้สัตยาบันรับรองสนธิสัญญา ระหว่างประเทศ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2565

ประชาคมระหว่างประเทศรับรองสนธิสัญญาระหว่างประเทศซึ่งบับที่กำหนดให้ยกเลิกโทษประหารชีวิต
สนธิสัญญาหนึ่งฉบับครอบคลุมทั่วโลก ส่วนอีกสามฉบับครอบคลุมระดับภูมิภาค

ด้านล่างเป็นคำอธิบายสนธิสัญญาทั้งสี่ฉบับอย่างย่อ และรายชื่อรัฐภาคีและประเทศที่ลงนามแต่ยังไม่ให้สัตยาบัน จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2565 รัฐสามารถเข้าเป็นภาคีสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้วยการให้ภาคยานุวัติหรือการให้สัตยาบัน การลงนามเป็นการแสดงความจำนงที่จะเข้าเป็นภาคีในโอกาสต่อมาโดยการให้สัตยาบัน รัฐต่าง ๆ มีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายระหว่างประเทศ โดยต้องเคารพข้อบัญญัติในสนธิสัญญาที่ได้เข้าเป็นภาคี และต้องไม่กระทำการอันขัดต่อวัตถุประสงค์และเป้าประสงค์ของสนธิสัญญาที่ได้ลงนามไว้

พิธีสารเลือกรับฉบับที่ 2 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ที่มีเป้าหมายยกเลิกโทษประหารชีวิต

พิธีสารเลือกรับฉบับที่ 2 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองที่มีเป้าหมายยกเลิกโทษประหารชีวิตได้รับการรับรองจากสมัชชาใหญ่องค์การสหประชาชาติในปี 2532 มีผลบังคับใช้ทั่วโลก เป็นกฎบัตรที่กำหนดให้ยกเลิกโทษประหารชีวิตอย่างสิ้นเชิง แต่อนุญาตให้รัฐภาคีสามารถใช้โทษประหารชีวิตได้ในภาวะสงคราม หรือกรณีที่มีการประกาศข้อสงวนไว้ในช่วงที่ให้สัตยาบัน หรือให้ภาคยานุวัติต่อพิธีสาร รัฐใด ๆ ที่เป็นภาคีของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองสามารถเข้าเป็นภาคีของพิธีสารได้

รัฐภาคี ได้แก่ แอลเบเนีย อันดอร์รา แองโกลา อาร์เจนตินา อาร์เมเนีย ออสเตรเลีย ออสเตรีย อาเซอร์ไบจาน เบลเยียม เบนิน โบลิเวีย บอสเนียและเฮอร์เซโกวีนา บราซิล บัลแกเรีย คาบูเวอร์ดี

แคนาดา ชิลี โคลอมเบีย คอสตาริกา โครเอเชีย ไซปรัส สาธารณรัฐเช็ก เดนมาร์ก จิบูตี สาธารณรัฐโดมินิกัน เอกวาดอร์ เอลซัลวาดอร์ เอสโตเนีย ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส กาบอง แกมเบีย จอร์เจีย เยอรมนี กรีซ กินี-บิสเซา ฮอนดูรัส ฮังการี ไอซ์แลนด์ ไอร์แลนด์ อิตาลี คาซัคสถาน คีร์กีซสถาน ลัตเวีย ไลบีเรีย ลิกเตนสไตน์ ลิทัวเนีย ลักเซมเบิร์ก มาดากัสการ์ มอลตา เม็กซิโก มอลโดวา โมนาโก มองโกเลีย มอนเตเนโกร โมซัมบิก นามิเบีย เนปาล เนเธอร์แลนด์ นิวซีแลนด์ นิการากัว นอร์มามาซิโดเนีย นอร์เวย์ ปาเลสไตน์ (รัฐ) ปานามา ปารากวัย ฟิลิปปินส์ โปแลนด์ โปรตุเกส โรมาเนีย รัสเซีย ซานมาริโน เซาตูเมและปรินซิปี เซอร์เบีย เซเชลส์ สโลวาเกีย สโลวีเนีย แอฟริกาใต้ สเปน สวีเดน สวิตเซอร์แลนด์ ทิมอร์-เลสเต โตโก ทูรเคีย เติร์กเมนิสถาน ยูเครน สหราชอาณาจักร อูรุกวัย อุซเบกิสถาน เวเนซุเอลา (รวม 90 ประเทศ)

พิธีสารอนุสัญญาอเมริกาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและการยกเลิกโทษประหารชีวิต (PROTOCOL TO THE AMERICAN CONVENTION ON HUMAN RIGHTS ON THE ABOLITION OF DEATH PENALTY)

พิธีสารอนุสัญญาอเมริกาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและการยกเลิกโทษประหารชีวิตได้รับการรับรองจากสมัชชาใหญ่ องค์การรัฐอเมริกัน (Organization of American States) ในปี 2533 และกำหนดให้มีการยกเลิกโทษประหารชีวิต แต่อนุญาตให้รัฐภาคีสามารถใช้โทษประหารชีวิตได้ในภาวะสงครามหรือกรณีที่มีการประกาศข้อสงวนไว้ในช่วงที่ให้สัตยาบันหรือให้ภาคยานุวัติต่อพิธีสาร รัฐใด ๆ ที่เป็นภาคีของอนุสัญญาอเมริกาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและการยกเลิกโทษประหารชีวิตสามารถเข้าเป็นภาคีของพิธีสารได้

รัฐภาคี ได้แก่ อาร์เจนตินา บราซิล ชิลี คอสตาริกา สาธารณรัฐโดมินิกัน เอกวาดอร์ ฮอนดูรัส เม็กซิโก นิการากัว ปานามา ปารากวัย อุรุกวัย เวเนซุเอลา (รวม 13 ประเทศ)

พิธีสารฉบับที่ 6 ของอนุสัญญาสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรปว่าด้วยการยกเลิกโทษประหารชีวิต (PROTOCOL NO.6 TO THE EUROPEAN CONVENTION ON HUMAN RIGHTS. CONCERNING THE ABOLITION OF THE DEATH PENALTY)⁸⁹

พิธีสารฉบับที่ 6 ของอนุสัญญาเพื่อการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานแห่งยุโรป (European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms) เกี่ยวข้องกับการยกเลิกโทษประหารชีวิต ได้รับการรับรองจากสภายุโรป (Council of Europe) ในปี 2526 กำหนดให้มีการยกเลิกโทษประหารชีวิตในช่วงปลอดสงคราม รัฐภาคียังอาจใช้โทษประหารชีวิตต่อไปได้สำหรับความผิดทางอาญา “ในช่วงสงครามหรือใกล้จะมีสงคราม” รัฐใด ๆ ที่เป็นภาคีของอนุสัญญาสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรปสามารถเข้าเป็นภาคีของพิธีสารได้

⁸⁹ รัสเซียได้ยุติการเป็นประเทศภาคีของสนธิสัญญาในวันที่ 16 กันยายน 2565

รัฐภาคี ได้แก่ แอลเบเนีย อันดอร์รา อาร์เมเนีย ออสเตรีย อาเซอร์ไบจาน เบลเยียม บอสเนียและเฮอร์เซโกวีนา บัลแกเรีย โครเอเชีย ไซปรัส สาธารณรัฐเช็ก เดนมาร์ก เอสโตเนีย ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส จอร์เจีย เยอรมนี กรีซ ฮังการี ไอซ์แลนด์ ไอร์แลนด์ อิตาลี ลัตเวีย ลิทัวเนีย ลักเซมเบิร์ก มอลตา มอลโดวา โมนาโก มอนเตเนโกร เนเธอร์แลนด์ นอร์ทมาซิโดเนีย นอร์เวย์ โปแลนด์ โปรตุเกส โรมาเนีย ซานมารีโน เซอร์เบีย สโลวาเกีย สโลวีเนีย สเปน สวีเดน สวิตเซอร์แลนด์ ตุรกี ยูเครน สหราชอาณาจักร (รวม 46 ประเทศ)

พิธีสารฉบับที่ 13 ของอนุสัญญาสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรป (PROTOCOL NO. 13 TO THE EUROPEAN CONVENTION ON HUMAN RIGHTS) เกี่ยวข้องกับการยกเลิกโทษประหารชีวิตในทุกพฤติการณ์

พิธีสารฉบับที่ 13 ของอนุสัญญาเพื่อการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานแห่งยุโรป (European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms) เกี่ยวข้องกับการยกเลิกโทษประหารชีวิตในทุกพฤติการณ์ ได้รับการรับรองจากคณะมนตรียุโรป (Council of Europe) ในปี 2545 กำหนดให้มีการยกเลิกโทษประหารชีวิตในทุกพฤติการณ์ รวมทั้งในช่วงสงครามหรือใกล้จะมีสงคราม รัฐใดๆ ที่เป็นภาคีของอนุสัญญาสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรปสามารถเข้าเป็นภาคีของพิธีสารได้

รัฐภาคี ได้แก่ แอลเบเนีย อันดอร์รา ออสเตรีย เบลเยียม บอสเนียและเฮอร์เซโกวีนา บัลแกเรีย โครเอเชีย ไซปรัส สาธารณรัฐเช็ก เดนมาร์ก เอสโตเนีย ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส จอร์เจีย เยอรมนี กรีซ ฮังการี ไอซ์แลนด์ ไอร์แลนด์ อิตาลี ลัตเวีย ลิทัวเนีย ลักเซมเบิร์ก มอลตา มอลโดวา โมนาโก มอนเตเนโกร เนเธอร์แลนด์ นอร์ทมาซิโดเนีย นอร์เวย์ โปแลนด์ โปรตุเกส โรมาเนีย ซานมารีโน เซอร์เบีย สโลวาเกีย สโลวีเนีย สเปน สวีเดน สวิตเซอร์แลนด์ ตุรกี ยูเครน สหราชอาณาจักร (รวม 44 ประเทศ)

ประเทศที่ลงนามแต่ยังไม่ให้สัตยาบัน ได้แก่ อาร์เมเนีย (รวม 1 ประเทศ)

ภาคผนวก IV: ผลการออกเสียง มติที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ ที่ 77/222

วันที่ 15 ธันวาคม 2565

ที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติรับรองมติครั้งที่ 9 เกี่ยวกับข้อตกลงชั่วคราวเพื่อพักใช้
การประหารชีวิต ผลปรากฏว่า รัฐภาคีสหประชาชาติให้เสียงรับรองมติข้อนี้อย่างท่วมท้น

ประเทศผู้ร่วมเสนอมติที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติที่ 77/222 รับรองเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2565

แอลเบเนีย แอลจีเรีย อันดอร์รา แองโกลา อาร์เจนตินา อาร์เมเนีย ออสเตรเลีย ออสเตรเลีย
เบลเยียม โบลิเวีย บอสเนียและเฮอร์เซโกวีนา บราซิล บัลแกเรีย คาบูเวอร์ดี แคนาดา ซิลี โคลอมเบีย
คองโก คอสตาริกา โทกโตวัวร์ โครเอเชีย ไซปรัส สาธารณรัฐเช็ก เดนมาร์ก สาธารณรัฐโดมินิกัน
เอกวาดอร์ เอลซัลวาดอร์ เอสโตเนีย ฟิจิ ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส จอร์เจีย เยอรมนี กรีซ ฮอนดูรัส ฮังการี
ไอซ์แลนด์ ไอร์แลนด์ อิสราเอล อิตาลี คิริบาส คีร์กีซสถาน ลัตเวีย ลิกเตนสไตน์ ลิทัวเนีย ลักเซมเบิร์ก
มาดากัสการ์ มาลี มอลตา เม็กซิโก ไมโครนีเชีย มอลโดวา โมนาโก มองโกเลีย มอนเตเนโกร
เนเธอร์แลนด์ นิวซีแลนด์ นิการากัว นอร์ทมาซิโดเนีย นอร์เวย์ ปานามา ปารากวัย โปแลนด์
โปรตุเกส โรมาเนีย ซานมารีโน เซอร์เบีย เซเชลส์ สโลวาเกีย สโลวีเนีย สเปน สวีเดน สวิตเซอร์แลนด์
ติมอร์-เลสเต โตโก ยูเครน สหราชอาณาจักร อุรุกวัย เวเนซุเอลา (รวม 79 ประเทศ)

ให้ความเห็นชอบ – แอลเบเนีย แอลจีเรีย อันดอร์รา แองโกลา อาร์เจนตินา อาร์เมเนีย ออสเตรเลีย
ออสเตรเลีย อาเซอร์ไบจาน เบลเยียม เบนิน ภูฏาน โบลิเวีย บอสเนียและเฮอร์เซโกวีนา บราซิล บัลแกเรีย
บูร์กินาฟาโซ คาบูเวอร์ดี กัมพูชา แคนาดา สาธารณรัฐแอฟริกากลาง ชาด ซิลี โคลอมเบีย คองโก
คอสตาริกา โทกโตวัวร์ โครเอเชีย ไซปรัส สาธารณรัฐเช็ก เดนมาร์ก จิบูตี สาธารณรัฐโดมินิกัน
เอกวาดอร์ เอลซัลวาดอร์ อิเควทอเรียลกินี เอิริเทรีย เอสโตเนีย ฟิจิ ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส แกมเบีย
จอร์เจีย เยอรมนี กานา กรีซ กัวเตมาลา กินี กินี-บิสเซา เฮติ ฮอนดูรัส ฮังการี ไอซ์แลนด์ ไอร์แลนด์
อิสราเอล อิตาลี จอร์แดน คาซัคสถาน คิริบาส คีร์กีซสถาน ลัตเวีย เลบานอน ไลบีเรีย ลิกเตนสไตน์

ลิกัวเนีย ลักเซมเบิร์ก มาดากัสการ์ มาลาวี มาเลเซีย มาลี มอลตา หมู่เกาะมาร์แชลล์ มอริเชียส
เม็กซิโก มอลโดวา โมนาโก มองโกเลีย มอนเตเนโกร โมซัมบิก เมียนมา นามิเบีย นาอูรู เนปาล
เนเธอร์แลนด์ นิวซีแลนด์ นิการากัว นอร์ทมาซิโดเนีย นอร์เวย์ ปาเลา ปานามา ปารากวัย เปรู
ฟิลิปปินส์ โปแลนด์ โปรตุเกส โรมาเนีย รัสเซีย รวันดา ซามัว ซานมารีโน เซอร์เบีย เซียร์ราลีโอน
สโลวาเกีย สโลวีเนีย หมู่เกาะโซโลมอน แอฟริกาใต้ เกาหลีใต้ สเปน ศรีลังกา ซูรินาม สวีเดน
สวิตเซอร์แลนด์ ทาจิกิสถาน ทิมอร์-เลสเต โตโก ตูนิเซีย ตูร์เคีย เติร์กเมนิสถาน ตูวาลู ยูกันดา ยูเครน
สหราชอาณาจักร อูรุกวัย อุซเบกิสถาน (รวม 125 ประเทศ)

ออกเสียงคัดค้าน – แอนติกาและบาร์บูดา บาฮามาส บาห์เรน บังกลาเทศ บาร์เบโดส เบลีซ
บอตสวานา บรูไนดารุสซาลาม จีน สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก ตอมินีกา อียิปต์ เอธิโอเปีย
กรีเนดา อินเดีย อิหร่าน อิรัก จาเมกา ญี่ปุ่น คูเวต ลิเบีย มัลดีฟส์ เกาหลีเหนือ โอมาน ปากีสถาน
กาตาร์ เซนต์คิตส์และเนวิส เซนต์ลูเชีย เซนต์วินเซนต์และเกรนาดีนส์ ซาอุดีอาระเบีย สิงคโปร์ ซูดาน
ซีเรีย ตองกา ตรินิแดดและโตเบโก สหรัฐอเมริกา เยเมน (รวม 37 ประเทศ)

งดออกเสียง – เบลารุส บรูไน แคเมอรูน คิวบา เอสวาตีนี กาบอง กายอานา อินโดนีเซีย เคนยา
ลาว เลโซโท มอริเตเนีย โมร็อกโก/ซาฮาราตะวันตก ไนเจอร์ ไนจีเรีย ปาปัวนิวกินี แทนซาเนีย ไทย
สหรัฐอเมริกา ไซปรัส เวียดนาม แซมเบีย ซิมบับเว (รวม 22 ประเทศ)

ไม่เข้าร่วมประชุม – อัฟกานิสถาน คอโมโรส เซาตูเมและปรินซิปี เซเนกัล เซเชลส์ โซมาเลีย ซูดานใต้
วานูอาตู เวเนซุเอลา (รวม 9 ประเทศ)

**แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล
เป็นขบวนการระดับโลก
เพื่อสิทธิมนุษยชน
เมื่อเกิดความอยุติธรรมขึ้น
ต่อคนคนหนึ่ง
ย่อมเป็นเรื่องสำคัญของคนทุกคน**

ติดต่อเรา

info@amnesty.or.th

02-513-8745 หรือ 02-513-8754

คุยกับเราได้ที่นี่

AmnestyThailand

AmnestyThailand

รายงานสถานการณ์โทษประหารชีวิต

และการประหารชีวิต

ปี 2565

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลติดตามข้อมูลการใช้โทษประหารชีวิตทั่วโลกในปี 2565 และพบข้อมูลการประหารชีวิตเพิ่มขึ้น 53% (ไม่นับประเทศจีน) โดยมี 20 ประเทศประหารชีวิตบุคคลรวมกัน 883 คน เทียบกับจำนวน 579 คน ใน 18 ประเทศในปี 2564

การประหารชีวิตเพิ่มสูงอย่างมากระดับโลก โดยส่วนใหญ่เป็นผลมาจากข้อมูลการเพิ่มขึ้นในภูมิภาคตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือ ซึ่งตัวเลขการประหารชีวิตเพิ่มขึ้น 59% จาก 520 ครั้ง ในปี 2564 เป็น 825 ครั้ง ในปี 2565 ในจำนวนนี้ 70% เป็นการประหารชีวิตที่เกิดขึ้นในอิหร่าน ซึ่งเพิ่มขึ้น 83% จาก 314 ครั้ง ในปี 2564 เป็น 576 ครั้ง ในปี 2565 และเพิ่มขึ้น 24% ในซาอุดีอาระเบีย ซึ่งเพิ่มขึ้นสามเท่าจาก 65 ครั้งในปี 2564 เป็น 196 ครั้งในปี 2565

การประหารชีวิตถูกนำกลับมาใช้อีกครั้งในอัฟกานิสถาน คูเวต เมียนมา ปาเลสไตน์ (รัฐ) และสิงคโปร์ แม้ว่าจำนวนการประหารชีวิตเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2564 ในอิหร่าน คูเวต เมียนมา ปาเลสไตน์ (รัฐ) ซาอุดีอาระเบีย สิงคโปร์ และสหรัฐอเมริกา แต่การเก็บข้อมูลอย่างเป็นทางการเป็นความลับ และการปิดกั้นของทางการในจีน เกาหลีเหนือ และเวียดนาม และประเทศอื่น ๆ ยังคงเป็นปัญหาท้าทายต่อการประเมินการใช้โทษประหารชีวิตอย่างแม่นยำ

แม้ว่ากฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศห้ามการใช้โทษประหารชีวิต กับความผิดที่ไม่ถึงขั้นเป็น “อาชญากรรมที่ร้ายแรง” (การฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา) แต่มีอย่างน้อยสี่ประเทศ รวมทั้งจีน อิหร่าน ซาอุดีอาระเบีย และสิงคโปร์ ที่ยังคงประหารชีวิตบุคคลในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยมีการประหารชีวิตในความผิดดังกล่าว 325 ครั้ง เพิ่มขึ้นกว่าสองเท่าจากข้อมูลในปี 2564 ในอิหร่าน การประหารชีวิตในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดคิดเป็นสัดส่วน 44% (255 คน) ของข้อมูลการประหารชีวิตทั้งหมดในประเทศ

อย่างไรก็ดี มีความก้าวหน้าที่สำคัญที่มุ่งสู่การยกเลิกโทษประหารชีวิตทั่วโลก โดยในปี 2565 จำนวนประเทศที่ยกเลิกโทษประหารชีวิตอย่างสิ้นเชิงเพิ่มเป็น 112 ประเทศ โดยมี 9 ประเทศที่ยกเลิกโทษประหารชีวิตสำหรับความผิดทั่วไปเท่านั้น และอีก 23 ประเทศที่ยกเลิกโทษประหารชีวิตในทางปฏิบัติ 6 ประเทศได้ยกเลิกการใช้โทษประหารชีวิตอย่างสิ้นเชิงหรือบางส่วน

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลต่อต้านโทษประหารชีวิตในทุกกรณี โดยไม่มีข้อยกเว้น

